INFO

kontaktblad van Hoembeka

1986

1° jaargang

Louis Fl. LAUWERS, voorzitter - Ward DE KEMPENEER, secretaris

2043

INFO

1° JAARGANG, NR. 1

JANUARI 1986

kontaktblad van Hoembeka

1. DE STATUTAIRE VERGADERING VAN 3 JANUARI 1986.

Op vrijdag 3 januari had in de bovenzaal van het gemeentehuis te Hombeek de jaarlijkse statutaire vergadering plaats. Er waren 29 leden aanwezig, 3 leden hadden zich verontschuldigd.
De bijzonderste punten van de dagorde waren:

1. Gedeeltelijke bestuursverkiezing.
2. Een nieuwe struktuur van de Kring door de werkgroepen.
3. Het finantieel verslag.

Bij de aanvang van het nieuwe jaar paste het wel dat op rekening van de HOEMBEKA-kas een lekker koele "Pinot gris" werd aangeboden aan de aanwezigen. Hierdoor beliefden de nieuwjaarswensen van de voorzitter tot het einde van de vergadering te beklijven.
Het finantieel verslag werd dan ook eenparig goedgekeurd.

2. OUD-HOMBEEKSE KALENDER "ANNO 1986"

Als nieuwjaarsgeschen ontving bovendien ieder lid een eerste HOEMBEKA-kalender. Deze was stiekem samengesteld door Frans VAN DEN HEUVEL en Jacky DE MAEYER. Een onverwachte prestatie. Keurig verzorgd werk, door iedereen ten zeerste geapprecieerd !
De niet aanwezige leden zullen deze kalender nagestuurd krijgen.

3. GEDEELTELIJK BESTUURSVERKIEZING.

Vier kandidaten hebben zich aangeboden voor de even zoveel bestuursmandaten : M-L. LAMMAR-MIES, W.DE KEMPENEER, R. VAN KERCKHOVEN, F.VERLINDEN.
De algemene vergadering wenste zonder de stemming zijn akkoord te betuigen met deze vier kandidaten.
In een korte sub-vergadering hebben de aanwezige bestuursleden de drie vacante specifieke bestuursfunkties toegekend; 1° vice-voorzitter, secretaris en penningmeester. De samenstelling van het bestuur is als volgt:

Louis LAUWERS,	voorzitter
Firmin VERLINDEN,	1° vice-voorzitter
Lieven KUMS,	2° vice-voorzitter
Ward DE KEMPENEER,	secretaris
Jacky DE MAEYER,	penningmeester
Marie-Louise MIES,	bestuurslid
Stan BEHETS,	bestuurslid
Raymond LAUWERS,	bestuurslid
Gerard VAN DEN EEDE,	bestuurslid
Roger VAN KERCKHOVEN,	bestuurslid

INFO - 2

4. EEN EIGEN KRINGLOKAAL.

Vanaf 6 januari 1986 beschikt HOEMBEKA over een eigen vergader-, werk- en archieflokaal in het gemeentehuis te HOMBEEK. (Het vroegere secretariaat met annex)
Dit wordt gehuurd van het stadsbestuur van Mechelen.
Het zal zeer nuttig kunnen gebruikt worden voor alle kleine vergaderingen zoals bestuursvergaderingen en bijeenkomsten van de werkgroepen.
Tevens zal het archief van de kring er worden ondergebracht. Er zijn twee sleutels beschikbaar. Ze zullen bewaard blijven bij de voorzitter en bij de 1° vice-voorzitter.

5. EEN NIEUWE STRUCTUUR.

Door te beschikken over een eigen lokaal met archief zal het mogelijk worden efficienter te werken in kleinere werkgroepen. De betrokkenheid van ieder lid bij de werking wordt hierdoor geoptimaliseerd. Er wordt dan ook verwacht dat ieder lid aan minstens één werkgroep aktief zal deelnemen.
Op de algemene vergadering van 3 januari werden reeds enkele werkgroepen voorgesteld waarvoor de belangstellenden zich konden melden.
Het zijn :

1. HET HEEMKUNDIG DOKUMENTATIECENTRUM (ARCHIEF)
2. DE REDACTIE

Deze twee zijn permanente werkgroepen

3. DE TENTOONSTELLING " 150 JAAR SPOOR " .
4. HET MEMORIAAL VAN LELIENDAAL

Deze twee zijn konkrete werkgroepen. Ze hebben een duidelijk afgelijnd doel en een streefdatum. Ze blijven bestaan tot ze gerealiseerd zijn.

5. GESCHIEDENIS EN ARCHEOLOGIE.
6. FOLKLORE.
7. FAMILIEKUNDE.
8. NATUUR EN LANDBOUW.

Deze vier groepen omschrijven in hun totaliteit de heemkunde, waarvoor toch ieder lid van HOEMBEKA belangstelling heeft. Daarom ook zullen ze bij het in werking treden konkreter moeten worden omschreven in taken zoals :

" De St.Mettefeesten 1986."
" Hombeekse Sagen en Legenden."
" Het archeologisch werk : Leliendael. "
" Het archeologisch werk : De Romeinse villa. "
" Het historisch kalender. "
" Fiets- en wandelpaden te Hombeek. "
" De familiebladen. "
" Studie der bevolkingsboeken. "
" Registratie der graf- en herdenkingsstenen. "

Dit zijn uiteraard maar suggesties ter illustratie van de mogelijkheden. Eenzelfde groep belangstellenden kunnen gelijktijdig aan meer dan één project werken.

INFO - 3

DE LEIDER : Het is noodzakelijk dat iedere werkgroep voor zijn project een verantwoordelijke of leider zou aanduiden. Deze brengt verslag uit. Dit verslag wordt aan alle leden van de kring bekendgemaakt in "INFO" .

AGENDA : De werkgroep bepaalt duidelijk het doel dat wordt nagestreefd en op welke wijze dit wil bereikt worden. De taken worden verdeeld onder de leden. Ze bepalen ook de datum waarop de volgende vergadering(en) zal plaats hebben.

STREEFDATUM : De einddatum, tegen wanneer verwacht wordt dat het project gerealiseerd zal zijn, wordt eveneens vooraf geprojecteerd.

MIDDELEN : " Het is moeilijk koeken bakken zonder eieren te breken!".
De werkgroepen die geld nodig hebben om het doel te realiseren zullen vanzelfsprekend kunnen putten uit de kas van HOEMBEKA. Ze stellen een gefundeerde raming der kosten op. Deze kosten worden ingeschreven op het budjet van het lopende jaar van de heemkundekring.

6. AKTIEVE MEDEWERKERS AAN DE WERKGROEPEN.

De hiernagenoemde leden hebben zich reeds als aktieve medewerkers opgegeven aan de onderscheiden werkgroepen:

DOKUMENTATIECENTRUM :
Paul BEHETS, Ward DE KEMPENEER, Lisette FIERENS, Agnes LAMBRECHTS, Thierry LAMMAR, Gert LOOSEN, Lambert LOOSEN, Marie-Louise MIES, Angel SELLESLAGH, Josee VAN DOREN, Hilda VAN DER ELST, Ward VERBERGT.

REDAKTIE :
Lieven CUMPS, Paul BEHETS, Ward DE KEMPENEER, Lisette FIERENS, Louis LAUWERS, Theo SLACHMUYLDERS, Pol VAN DE WIJNGAERT, Firmin VERLINDEN.

GESCHIEDENIS EN ARCHEOLOGIE :
Eddy CUYPERS, Stefaan DE COCK, Jacky DE MAEYER, Rik DE SMEDT, Gust KEULEERS, Theo SLACHMUYLDERS, Frans VAN DEN HEUVEL, Pol VAN DE WIJNGAERT, Josee VAN DOREN, Roger VAN KERCKHOVEN.

FOLKLORE :
Rik DE SMEDT, Gust KEULEERS, Agnes LAMBRECHTS, Louis LAUWERS, Raymond LAUWERS, Marie-Louise MIES, Gerard VAN DEN EEDE, Pol VAN DE WIJNGAERT, Ward VERBERGT, Firmin VERLINDEN. -CUMPS-

FAMILIEKUNDE :
Mit BEULENS, Ward DE KEMPENEER, Harry KEULEERS, Louis LAUWERS, Frans PARIJS, Theo slachmuylders, Walter VAN DER ELST.

NATUUR EN LANDBOUW :
Paul BEHETS, Gust KEULEERS, Thierry LAMMAR, Gert LOOSEN, Marie-Louise MIES, Angel SELLESLAGH, Theo SLACHMUYLDERS.

TENTOONSTELLING : "150 JAAR SPOOR" :
Ward DE KEMPENEER, Jacky DE MAEYER, Agnes LAMBRECHTS, Louis LAUWERS, Lambert LOOSEN, Marie-Louise MIES, Angel SELLESLAGH, Gerard VAN DEN EEDE, Roger VAN KERCKHOVEN, Ward VERBERGT.

LELIENDAAL :
Ward DE KEMPENEER, Jacky DE MAEYER, Rik DE SMEDT, Gust KEULEERS, Louis LAUWERS, Lambert LOOSEN, Gerard VAN DEN EEDE, Frans VAN DEN HEUVEL, Pol VAN DE WIJNGAERT.

INFO -4

Nogmaals, deze lijst van medewerkers is niet beperkend en zeker niet uitsluitend. Wie wil werkt steeds aan welke werkgroep ook mee.

7. DE EERSTE BIJEENKOMSTEN DER WERKGROEPEN.

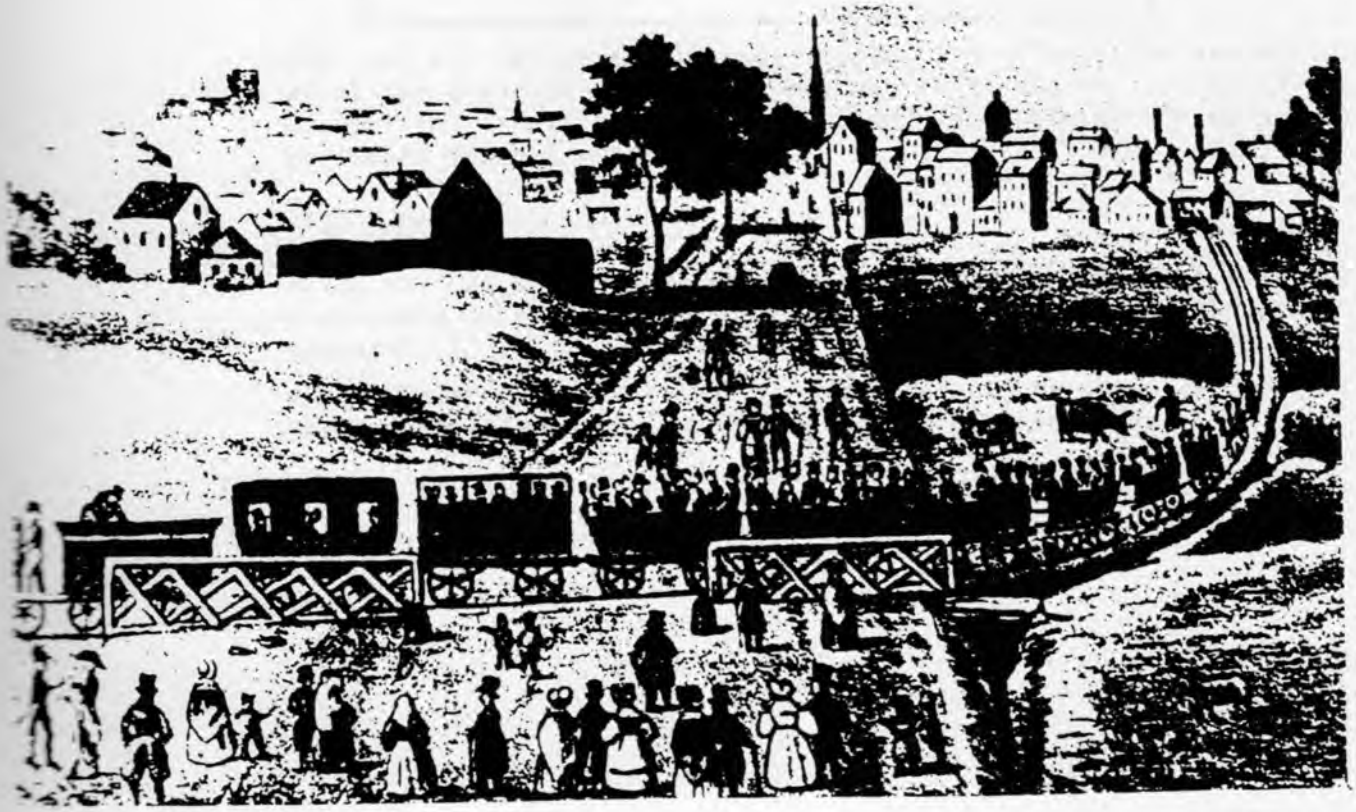
De volgende eerste planning werd reeds opgesteld:

Vrijdag, 17 januari 1986, 20.00 uur : TENTOONSTELLING
Vrijdag, 31 januari 1986, 20.00 uur : DOKUMENTATIECENTRUM.
Zaterdag, 1 februari 1986, 9.00 uur : FAMILIEKUNDE + Artikel "Kattestraat"
Woensdag, 5 februari 1986, 20.00 uur : FOLKLORE
Elke eerste woensdag van de maand zal de werkgroep FOLKLORE vergaderen.
Donderdag,23 januari,1986, 20.00 uur : GESCHIEDENIS (J.DE MAEYER)
Op deze bijeenkomsten worden de volgende vastgelegd, die in "INFO" zullen gemeld worden.

8. 150 JAAR SPOOR TE HOMBEEK.

Hoewel nog betwist door ons geacht medelid, Pol VAN DE WIJNGAERT, zullen we voorlopig toch nog aannemen dat in januari 1837 de eerste trein, Mechelen - Dendermonde, over Hombeek pufte. Hierdoor is niet alleen sterk ingegrepen in het uitzicht van ons dorpje, maar is er demografisch heel wat veranderd. Vele personen zijn gaan inwijken in Hombeek door hun beroep met het spoor verbonden. De trein had te Hombeek twee stations en nog een supplementaire stopplaats. De bevolking , hoofdzakelijk landbouwers, landbouwknechten, ambachtslieden en handelaars, groeide snel uit met een derde klasse van werklieden, die door de trein een betere verbinding hadden met de steden. De industriële revolutie drong door tot diep in de buitendorpen.

Zoals bekend zal HOEMBEKANIA II hieraan gewijd zijn. Ook onze tentoonstelling op 1, 2 en 3 november 1986 staat hoofdzakelijk in dit teken.

INFO - 5

In "De Schacht" van februari zal een oproep geplaatst worden met de vraag aan alle hombekenaren naar meer informatie en foto's. Onze redacteuren en fotografen staan drukke tijden te wachten.

Firmin VERLINDEN stelt voor een maquette te bouwen over "den ijzeren weg" vanaan de Zenne tot de splitsing. Kandidaten?

Lisette POLSPOEL-FIERENS leest ijverig in de oude kranten van 1836. De houtakkers uit de streek worden aangezocht om hout te leveren voor de biels van de sporen.

9. UIT OUDE KRANTEN.

Ook twee jaar geleden heeft Lisette het stadsarchief van Mechelen belopen en is er gaan snuffelen in "HET ALGEMEEN AANKONDIGINGSBLAD VAN MECHELEN - 62° jaar - anno 1834".
Uit de vele notities van verkopen van huizen en van gronden, huwelijken en overlijdens van hombekenaren en andere aankondigingen maken we een zeer korte bloemlezing:

16.2.1834 Nationale Militie.
Op donderdag 20 februari 1834 heeft de loting plaats van 1834, district Mechelen, op het stadhuis.

2.3.1834 Rupsenzuivering:
De bevolking wordt verplicht aktie te nemen om de rupsen te zuiveren binnen de ganse uitgestrektheid van het grondgebied hunner gemeente.
nota: ecologische bezigheid, zeker minder evenwichtverstorend dan de huidig aangewende pesticiden.

22.6.1834

GROOT BAL te HOMBEEK
bij Sieur LEEMANS
in de KROON aan de brug
Zondag 29 Juni en Maandag 30 Juni
***** inkom 32 centimen *****

Dit zal wel het zomerkermisbal geweest zijn. Eenzelfde aankondiging wordt teruggevonden op zondag, maandag en zondag 16 - 17 en 23 nov. 1834. De "entree" is dit maal maar 15 centen. In de winter kon er dus wel goedkoper gedanst worden.

10. WIST U DAT ?

Hilda VAN DER ELST van de eerste vergadering van Hoembeka tot heden zorgvuldig alle krantenberichten over Hombeek heeft uitgeknipt en bewaard?

Agnes LAMBRECHTS er absoluut op staat dat bij de volgende Sinte Mettefeesten er wafelen en pannekoeken moeten gebakken worden ?

INFO - 6

11. WAT MEER INFO OVER "INFO"

Zoals U heeft gemerkt wil " INFO " rapporteren over:

- de verslagen van de vergaderingen,
- de verslagen van de werkgroepen,
- de verslagen over alle andere aktiviteiten.

Maar " INFO " wil meer!
Het wil een goed kontaktblad worden tussen de leden en doet daarom ook beroep op alle leden van HOEMBEKA.

Alle mededelingen en vragen van de leden zelf zullen erin opgenomen worden, indien ze op de heemkunde betrekking hebben. "INFO " is eraan geinteresseerd te weten en te publiceren wat U doet, wat U wil mededelen, wat U wil weten over heemkunde.

Kleine 'faits divers' die in andere publicaties niet worden opgenomen, interessante vondsten uit een of andere lezing of archief, allerhande nieuwsjes uit oud - of jong-Hombeek zijn welgekomen.

" INFO " is niet ongeduldig
en staat niet op dieet.
Het verschijnt indien nodig.
Het kan dik of dun zijn,
maar
het wil in ieder geval nuttig zijn.
En daarom rekent het ook op U !

Ward DE KEMPENEER,
secretaris.

Louis LAUWERS,
voorzitter.

1° JAARGANG, Nr.2
FEBRUARI 1986

INFO

kontaktblad van Hoembeka

VOORALSNOG DIT NOG...!

* Op INFO 1 werd van meerdere zijden positief gereageerd. Het weze een steun. "We zullen doorgaan!".
* Het hoofdthema '86 indachtig, kan gezegd worden: "Er wordt heel wat stoom geblazen in HOEMBEKA!. Het werklokaal bewijst tenvolle zijn nut. Elk weekend is er meermaals vergaderd geworden. De werkgroepen krijgen structuur. Hierover uitvoerig bericht hierna.
  En toch, een fris drankje hebben we gemist bij het werk of bij de vergadering. Wie een suggestie heeft om aan een tweedehands tafelmodel-frigo te komen, late het weten !
* Buiten deze inleiding zullen de artikels in INFO per jaargang doorlopend genummerd worden. Het later opzoeken wordt hierdoor vereenvoudigd.
* Een paar schoonheidsfoutjes in INFO 1 dienen toch bijgewerkt te worden:
  FACE-LIFT 1 : De naam van onze hoofdredacteur is Lieven CUMPS en wordt "KUMS" uitgesproken, maar zo niet geschreven. Een orthografische verkrachting die we voor lief hebben genomen. Excuus aan het ganse geslacht CUMPS.
  FACE-LIFT 2 : Lambert is de eerste vermelde pastoor van Hombeek, stichter van Leliëndaal, maar heeft niets gemeen met onze Lambert, die trouwens niet Lambert heet maar LIBERT ! Vanaf nu zeggen en schrijven we steeds Libert LOOSEN. Waarvan akte.

12. DE WERKGROEPEN.

Uit de eerste bijeenkomsten zijn reeds volgende projecten (P.-) ontwikkeld. Voor ieder project werd een leider aangesteld.

P.1	: 150 JAAR SPOOR, bijdrage aan Hoembekania 2	R. VAN KERCKHOVEN
P.2	: DE TENTOONSTELLING 1986	L. LAUWERS
P.3	: DE TOPONOMIE VAN HOMBEEK	J. DE MAEYER
P.4	: HOMBEEKSE FAMILIERELATIES	H. KEULEERS
P.5	: DE KATTESTRAAT, bijdrage aan Hoembekania 2	W. DE KEMPENEER
P.6	: SAGENONDERZOEK TE HOMBEEK	L. CUMPS
P.7	: DE SINTEMETTEVIERING 1986	F. VERLINDEN

Zijn nog niet ontwikkeld:

P.8	: LELIENDAAL	?
P.9	: ? (De projecten nog te bespreken door de groep "NATUUR EN LANDBOUW' die vergadert op 28 februari aanstaande.)	

Buiten deze projectgroepen blijven nog de twee permanente werkgroepen:

Werkgroep "REDACTIE"	hoofdredacteur :	L. CUMPS
Werkgroep "DOKUMENTATIECENTRUM"		P.BEHETS

INFO-2

13. (P.1) 150 JAAR OP IJZEREN SPOREN. VAN KERCKHOVEN R.

Onze werkgroep rolt reeds op wielen ! Of we aan voldoendemateriaal geraken ? Een open vraag, maar we vinden er een antwoord op. Het wordt wat !
Om het artikel ruim hombeeks te maken, wordt nog op de medewerking van de kringleden gerekend. Foto's, kommentaren van hombeekse mensen die nog wat weten over trein en spoor, over de stations (Heike en Dorp), over het goederenspoor (bloemkolen, meststoffen, kolen). De post die in het station gevestigd was.

Angèle, Gerard en Ward trekken er op uit om via intervieuws anekdotes op te vissen. Een bezoek aan het "Mijlpaal-archief" samen met Jef SOLI zal hopelijk ook nog heel wat aan het licht brengen. De groepen van familiekunde, geschiedenis en folklore hebben hun medewerking toegezegd. Daar wordt op gerekend.
Wie wat heeft, geeft een seintje want een duwtje kan onze trein steeds gebruiken.

14. (P.2) DE TENTOONSTELLING, NOVEMBER 1986. L.LAUWERS.

Op dezelfde vrijdag, 17 januari hebben de 14 aanwezigen van de vorige (P.1) ook de "TENTOONSTELLING" onder de loupe genomen. Ook de specialisten waren er : Jef SOLI en Julien POLSPOEL.
Hetvolgende werd vooropgesteld:
- De tentoonstelling zou best alle aspecten van HOEMBEKANIA 2 bevatten.
- Vijf a zes panelen van 1,20 m. x 1,70 m. met machines die te Hombeek reden zijn ter beschikking. Ook foto's van dienstuniformen.
- Typisch hombeeks materiaal is zeldzaam. Het blijft beperkt tot foto's.
- Uit het kledingsfonds kunnen dienstkepi's gevraagd worden.
- Rangeerlampen (vierkleurig) en koperlampen uit de wagons zijn in het bezit van enkele leden. Wie nog specifiek spoorwegmateriaal kan aanbrengen, melde zich.
- Ward VERBERGT en Jef SOLI nemen het fotoarchief door van de Mijlpaal. Hieruit zal een selectie gemaakt worden van wat hombeeks is of typerend voor Hombeek.
- De maquette blijft een optie, liefst met een rijdend treintje. Kandidaten-bouwers zijn nog gezocht. Misschien Chiro ?

15. (P.3) DE TOPONOMIE VAN HOMBEEK. J. DE MAEYER

Een vijftal aanwezigen op deze werkgroep mochten zich verheugen op de belangstelling van een dame voor dit ietwat "droger" werkterrein.
Na een korte inleiding omtrent de mogelijke projecten en na een algemene gedachtenwisseling hierover, werden volgende punten weerhouden :
a) De werkgroep vergadert om de 3 à 4 weken om 20.00 uur. Er wordt steeds getracht de vergadering te besluiten vóór 22.30 uur.
b) Bij het begin van elke vergadering wordt ieder lid verzocht in enkele zinnen een korte samenvatting te geven van zijn lectuur op het domein van het werkterrein : aldus komt elke individuële inspanning ook de andere leden ten nutte;
c) Vermits voorlopig praktisch geen leden van de groep over vrije tijd beschikken voor archief-onderzoek en op dit gebied nog heel wat dient te gebeuren, wordt dus een project gekozen waarbij, steunend vooral op de gepubliceerde bronnen, toch vruchtbaar en nuttig werk kan worden verricht.

d) Op voorstel van de voorzitter wordt dan beslist in een eerste stadium de studie van de toponomie van Hombeek grondig aan te vatten. Met behulp van de publicatie De Ridder/Lindemans (Toponomie van Hombeek) en van de Popp-kaart (met legger) en het kaartboek van Van Acolyen (met legger) zal getracht worden de gekende toponiemen van Hombeek op een "vergrote" Popp-kaart nader te situeren.
In een eerste stadium zal worden aangevangen met de oudste gebouwen en hoeven. Het lijkt wel duidelijk dat er meer informatie zal beschikbaar zijn voor de domeinen onder Mechels-Hombeek of Neerhombeek dan over Ophombeek, alias Brabants Hombeek.

We zijn overtuigd dat een dergelijke studie heel wat nut kan opleveren èn voor verder werk op het domein van de geschiedenis van ons dorp èn eveneens voor archeologisch onderzoek.

Dit studieproject belooft zeer levendig te worden; wellicht zijn nog enkele andere leden geinteresseerd om aan dit onderzoek van bij de aanvang mee te werken. Daarom tot slot nog een oproep tot allen die dit project aanspreekt, de volgende vergadering bij te wonen. De datum voor deze vergadering werd tentatief vastgelegd op donderdag 27 februari 1986 om 20 uur.

16. (P.4) HOMBEEKSE FAMILIERELATIES — H. KEULEERS

Op de eerste vergadering van zaterdag 1 februari met 7 aanwezigen is vastgesteld dat een grote belangstelling aanwezig is voor het opmaken van een familiegeschiedenis.
De bevolkingsboeken staan nu ter beschikking in het werklokaal en kunnen naar believe geraadpleegd worden.Elke belanghebbende kan dan ook ,met niet te veel moeite, een stamboom opmaken tot 1790 ongeveer. Zijn resultaten zullen in groep besproken worden. Alle verdere informatie en hulp zal hem verleend worden door het projectteam.
Een kopie van de klappers der parochieregisters (1590-1793) door Ward gemaakt, kan eveneens geraadpleegd worden in het lokaal.
De hulpverlening aan (P.1) en (P.5) door notities uit de bevolkingsboeken is reeds effectief. Zaterdag, 8 februari, voormiddag waren vier schrijvers, onze voorzitter inkluis, reeds druk doende.
Een voorstel om na enkele jaren een verzamelband op DIN A-4 formaat samen te stellen met alle opgezochte stambomen, werd ongunstig beoordeeld.
Of stambomen in Hoembekania zullen worden opgenomen wordt aan de Redactieraad overgelaten.

17. (P.5) DE KATTESTRAAT — W DE KEMPENEER

Deze bijdrage aan Hoembekania is een taemwerk samen met Mit BUELENS, Ward VERBERGT en Theo SLACHMUYLDERS en met de logistieke steun van (P.4).
Er zal getracht worden de etymologie van de naam en de betekenis van deze straat te achterhalen en te beschrijven.De hoofdbrok is de kleine geschiedenis van allen die er gewoond hebben voor ca. 1950.
We volgen de straat naar de aktuele huisnummers en de huidige bewoners.
De oorsprong van huizen en percelen wordt nagetrokken in dezelfde volgorde om de leesbaarheid te bevorderen.
Mit en Ward trekken op pad met pen, papier en bandrecorder. Ook Frans PARIJS zal bij zijn schoonvader (Bère van 't Smuëseke) herinneringen uit zijn jeugdjaren in de Kattestraat losweken.
Een leidraad voor intervieuw is opgemaakt.

INFO - 4

18. SAGENONDERZOEK TE HOMBEEK (P.6) L. CUMPS

De groep Folklore vergadert elke eerste woensdag van de maand. Zo ook gebeurde dit voor de eerste maal op 5 februari 86. Twee projecten werden op deze eerste vergadering door de zeven aanwezigen vooropgesteld.
Firmin VERLINDEN geeft een verklaring van: "Wat is folklore?" Hij wijst op de grote waarde van het classificatiesysteem HOFFMANN-KRAYER omtrent alle mogelijke facetten van de Volkskunde of de Folklore (oorspronkelijk Engels: volk - leer). Een van deze hoofdindelingen van H-KR behandelt het Volksverhaal.

In het "Volksverhaal" zijn diverse categorieën onder te brengen: sprookjes, sagen, anekdoten, geestige vertellingen, fabels. De bijdrage van L.CUMPS in Hoembekania 2 over Hombeekse Sagen past aldus in dit kader; trouwens ook het referaat van Angèle SELLESLAGH , vooral ook door enkele geestige vertellingen in deze bijdrage.

L.CUMPS stelt in vraag of het niet wenselijk zou zijn in de volgende ledenvergadering een korte uiteenzetting te houden over Volkskunde, Heemkunde, Folklore en aanverwante. Het systeem HOFFMANN-KRAYER zou toegelicht kunnen worden. Het is nuttig dat de leden die een kopie bezitten van het systeem H-KR., dit naar de vergadering zouden meebrengen.
Aldus kan in dit kader duidelijk ons werkveld afgebakend worden, en kunnen de werkwijzen die zullen aangewend worden, gefundeerd gemotiveerd worden.

19. (P.7) DE SINTE METTEVIERING 1986 F. VERLINDEN

Op dezelfde dag als (P.6) werd dit project verder uitgewerkt.
In tegenstelling met een voorstel de Sinte Metteviering nog uit te breiden en andere verenigingen of private ondernemingen te laten aansluiten, is de vergadering van oordeel dat de viering, zoals vorig jaar, zal behouden blijven. Ze moet specifiek St.Maarten-gebonden blijven en in hoofdzaak door onze kring gerealiseerd worden. (H.Mis, Dierenzegening, Rommelmarkt, Stoet met Schuddekorfavond en Slotapotheose.)

Om succesvol sponsors te blijven aantrekken is het wenselijk dit grondig te herdenken. Een betere sensibilisatie van de sponsors is nodig.

Wat de beloning van de deelnemers aan de stoet betreft, wordt voorgesteld een speciale Sinte Mettespeculoos te laten bakken en deze uit te delen. In 1985 was de beloning hoofdzakelijk fruit; nu zouden we aldus naar een symbolisch Hombeeks geschenk kunnen gaan. F. VERLINDEN nam hieromtrent reeds inlichtingen.

20. DE REDACTIERAAD — Hoofdredacteur : L.CUMPS

Deze werkgroep vergaderde nog niet. Op de werkgroep FOLKLORE en op de BESTUURSVERGADERING is HOEMBEKANIA 2 door de hoofdredacteur reeds onder de loupe genomen.
Als alle aangekondigde bijdragen klaarkomen krijgen we ruim 75 bladzijden meer dan in HOEMBEKANIA 1. Er zullen dan bijdragen naar een nummer dienen verschoven te worden.
Een prijsopgave wordt aangevraagd om de uitgave met één katern (32 bladzijden) uit te breiden. HOEMBEKANIA 2 zou dan 192 bladzijden tellen. L. CUMPS stelt voor zijn bijdragen over twee nummers te spreiden. Commercieel gezien zou dat zeker geen nadeel zijn.

Omtrent de titel van HOEMBEKANIA 2 wordt een ballonnetje opgelaten : " EEN SPOOR NAAR (IN?) HOMBEEKS VERLEDEN !" ???

21. HET DOCUMENTATIECENTRUM — P.BEHETS

Iedereen was verheugd om bij de eerste vergadering met 15 belangstellenden, ook onze jeugdige leden te mogen begroeten.
Volgend werkschema is voorgesteld als basis van classificatie :

I PERSONENARCHIEF :

De kleinste entiteit in een gemeente is de PERSOON, doch onpractisch om hierop te classificeren. Daarom wordt gekozen voor het GEZIN (vader, moeder en ongehuwde kinderen). Per gezin wordt een map aangelegd in alfabetische volgorde. Hierin komen alle dokumenten (geboorteaankondigingen, Pl. communieprenten, trouwaankondigingen, bidprentjes, doodsbrieven, gelegenheidsdokumenten, foto's, intervieuws enz.)

II HET GEMEENSCHAPPELIJK ARCHIEF :

De groep, het hombeekse volk, wordt hier als basis genomen. Het groepsleven kan eveneens opgesplitst worden in entiteiten. Per entiteit wordt eveneens een map aangelegd met daarin alle dokumenten en/of meldingen.

Enkele voorbeelden ter illustratie, doch later uit te werken :

GODSDIENSTIG:	Kerkgemeenschap / Kerkfabriek / Armenzorg - St.Vincentius/ Religieuse verenigingen / Bonden .
SOCIAAL :	Beroepen / Ambachten / Kleding / Voeding / Teelten.
KULTUREEL :	Jeugdverenigingen / Scholen / Beeldende kunst / Toneel / Muziekmaatschappijen / Zangverenigingen /Publikaties.
FOLKLORISTISCH :	Ontspanningsleven / Kermissen / Markten / Schuttersgilden/ Sint Maartensvieringen.
SPORT :	Sportclubs
POLITIEK :	Partijen / Verkiezingen.

De eerste opdracht is inzamelen en de inventaris opmaken van het bestand. Dan pas kan een classificatie gebeuren. Eerst in grote delen, later meer en meer gedetailleerd.
Het plan HOFFMANN-KRAYER is hier onontbeerlijk voor een nauwkeurige uitwerking.

III HET PATRIMONIUM :

De materiele goederen. De gebouwen en monumenten, kerk, molen, brug.
De dorpszichten, straten, huizen, natuur, landschap.
Kaarten en plannen.

IV DE PUBLICATIES OVER HOMBEEK

INFO - 6

De opbouw van het archief wordt zo opgevat dat op een gemakkelijke en praktische manier kan ingegaan worden op elke vraag van een belangstellende.
Door per onderwerp een map aan te leggen kan één bepaald onderwerp onmiddellijk teruggevonden worden, zonder alle verzamelingen te doorlopen. Zo zal v.b. voor een tentoonstelling niet het ganse bestand uit elkaar getrokken worden.

Eens geordend, zal er eveneens een inventaris worden opgemaakt naar de aard van de bronnen.
Een register dus van alle documenten, bidprentjes, foto's, kaarten enz.
We kregen ook het voorstel de inventaris op computer te zetten, wat we in ons achterhoofd houden. Op deze manier kan dus het archief vanuit twee richtingen bekeken worden, wat een verrijking betekent.

PRACTISCHE UITWERKING :

1° fase : Wat sedert de fusie met Mechelen (1976) reeds in ons bezit is, kan reeds geclasseerd worden.

2° fase : Om zoveel mogelijk kandidaat-medewerkers aan de slag te laten gaan, wordt met de gezinsmappen begonnen. Eerst van 1900 tot 1970, later van 1820 tot 1900.
Uit de bevolkingsboeken worden alle gegevens van één gezin overgeschreven en gebundeld.
Een model van het gezinsblad werd reeds opgesteld. Vermits de bevolkingsboeken verwerkt zijn naar de bewoning toe (huis per huis), krijgen we weer een dubbele gezichtshoek.

3° fase : De uitbouw van het historisch archief (vóór 1800) wordt als laatste fase voorzien. Aangepaste normen zullen hiervoor gehanteerd worden.

Een volgende bijeenkomst heeft plaats in ons lokaal op vrijdag 21 februari om 20 uur.
We beginnen met : klasseren van doodsbrieven
klasseren van naamplaatjes
verwerken van krantenknipsels en gezinsbladen.
We leggen ditmaal duidelijk de nadruk op WERKvergadering.

---

* Nabeschouwing : Door meerdere kringleden is de wens uitgedrukt niet enkel met deel deel I (Personenarchief) aan te vangen. Uit de groep Folklore hebben zich spontaan kandidaten gemeld om ook reeds met deel II (Gemeenschappelijk archief) van start te gaan.
Het bestuur kan niet anders dan deze ijver toejuichen. Op de volgende werkvergadering van het Documentatiecentrum zal hieraan dan ook de nodige aandacht moeten besteed worden.

INFO - 7

22. GENESINGE VAN EENEN HAESEMONT.

Reeds in 1540 vaardigde Keizer Karel V een ordonnantie uit om de geneeskunde te reglementeren en de kwakzalverij tegen te gaan. Toch bleef de opleiding van het medisch personneel nog honderden jaren totaal onvoldoende. Kleine gemeenten, zoals Hombeek, waren grootdeels aangewezen op armenzorg, een tak van de naastenliefde door geestelijke instellingen beoefend. Ernstige gevallen konden in tehuizen worden opgenomen. De meer begoeden die de prestaties konden vergoeden, konden zich beroepen op de chirurgijnen.
De chirurgijnen of barbieren woonden in de steden. Ze bezochten bij tijden de buitengemeenten ter verpleging van al wie bij die gelegenheden op hen beroep deden. Het waren practici die hun "stiel" geleerd hadden, zoals de ambachtslieden, bij een meester-chirurgijn. Ze deden ook operaties, aderlatingen en trokken tanden.

Op 4 december 1725 registreerden de schepenen van onze gemeente de hiernavolgende verklaring die op het Stadsarchief te Antwerpen (B101) werd teruggevonden.
Het betreft het dochtertje van Bartholomeus ABRAMS en Maria DEKEUSTER dat te Hombeek werd geboren op 22 februari 1717, met name CLARA.

Wij, meyer ende schepenen der bourgravie van HOMBEECK in Brabant, verclaeren en certificeren mits desen, ten versoecke van Bartholomeus ABRAMS, ingesetene, waerachtigh te wesen dat Sr. Joannes Guillielmus VAN HORIGH, oculist, breuck- ende steensnijder van sijne conste, heeft genesen Clara ABRAMS, sijne dochter, oudt negen jaeren, van eenen hasemont met welcken hasemont, soo hij, requirant verclaerde, sijne dochter geboren was. Welck cure ende genesinge door den gemelden operateur VAN HORIGH is gedaen geweest, soo hij requirant verclaerde, binnen den tijdt van 14 daeghen. Hebbende den voorseyden VAN HORIGH alsnoch gedaen, diversche andere curen ten tijde van drije maenden die hij binnen onse borghgravie heeft geresideert.
In teecken der waerheyt hebben wij dese declaratie wel willen verleenen ende cachetteren met het cachet ordinaris onser bourgravie ende laeten teeckenen door onsen geswore greffier,

desen 4 - 12 - 1725.

De Chirurgyn.

INFO-8

23. VENAIR NAA VRUGGER !

Hoeëp-en-al eu jaar geleeë ei'te mieëster eum bepaâst en ei'tem gestopt mê schoeë vloms.
Nâ hemme z'eun zjostaèut gemokt veu vroem hoembeiks te doen klappe !
Tis tees en 't geen !
Waaroem persé venair naa vrugger ? 't Was pertang goe. Of was't teveure zoeveul bèter ? Wie wet.
Ze wille fleus alle â woore oepzuke. Da mu nâ ni sebiet gebeure, maa as â ieverans iet te binne schit, oe lutter oeëk, schrev'et elke kieë oep. As alleman 'n ansvol woore hè, dan emme me mee bekkes nen ieële rieësem en teneuste jaar nen nieven dikzionair.
We zen benied !
Alle paaten eulpen oemmes !

Met enige leesmoeite zal deze tekst U toch bekend in de oren gaan klinken. We stelden dit samen op verzoek van enkele leden, die vrezen dat van het "hoembeiks" binnenkort niets zal overblijven.Een systhematisch onderzoek van ons dialect wordt gepropagandeerd. Het is zo verschillend aan dat van onze buren, Mechelen, Zemst en Kapelle o/d Bos.
De volgende algemene vergadering kan misschien wat ludiek besloten worden met wat "hoembeiks" ? We zullen alles inzamelen wat de leden nog kunnen herinneren aan dialectwoorden betreffende HET LANDBOUWLEVEN :

de boerderij, het getuig, de dieren, diereziektes, slachten, bereidingen van vlees, melk- en andere bereidingen, het veld, de gewassen, het oogsten enz.

Denk eens na.....we zen benied !

*** AGENDA ***

donderdag	20	febr.	86	: P.2 en P.1 (Tentoonstelling/Spoor)
vrijdag	21	febr.	86	: werkvergadering archief
donderdag	27	febr.	86	: P.3 (Toponomie)
vrijdag	28	febr.	86	: De groep NATUUR en LANDBOUW vergadert voor de eerste maal.
woensdag	5	mrt.	86	: P.6 en P.7 (Sagen/St.Mette)
VRIJDAG	7	mrt.	86	: DE ALGEMENE VERGADERING
Zaterdag	8	mrt.	86	: P.5 en P.4 (Familie/Kattestraat)
Woensdag	2	apr.	86	: P.6 en P.7 (Sagen/St.Mette)
VRIJDAG	11	apr.	86	: VOORDRACHT R. VAN KERCKHOVEN
Woensdag	7	mei	86	: P.6 en P.7 (Sagen/St.Mette)
ZATERDAG	24	mei	86	: MUZEUM MAYER-VANDENBERGH
Woensdag	4	juni	86	: P.6 en P.7 (Sagen/St.Mette)
VRIJDAG	6	juni	86	: DE ALGEMENE VERGADERING

Wie rustig wat wil presteren in de vrije uurtjes, het kringlokaal is lekker warm . De sleutel kan afgehaald worden bij de voorzitter of bij de eerste ondervoorzitter.

Ward DE KEMPENEER, secretaris.

Louis LAUWERS, voorzitter.

INFO

1° JAARGANG, Nr.3

MAART/APRIL 1986

kontaktblad van Hoembeka

VOORALSNOG DIT NOG...!

* Iedereen was verheugd dat op de laatste Algemene Vergadering Stan Behets weer aanwezig kon zijn. Ons aktief medelid, reeds vanaf de eerste uren, en tevens huidig bestuurslid was een poos gedwongen afwezig moeten blijven wegens ziekte.
We wensen ook Hilda VAN DER ELST en Rik DE SMEDT een spoedig herstel toe en houden hun stoel warm voor een der volgende bijeenkomsten.

24. VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN VRIJDAG 7 MAART 1986.

Overeenkomstig de punten voorkomend op de dagorde van deze vergadering is besloten wat volgt :

1. Het verslag van de vorige vergadering werd goedgekeurd.
2. De nieuwe ledenlijst is opgemaakt. De 7 leden van vorig jaar, die hun bijdrage nog niet betaalden, worden nog schriftelijk gemaand.
3. De projectleiders der onderscheiden groepen lichten de stand van zaken toe.
4. De bespreking en nadere toelichtong van het plan HOFFMANN-KRAYER door Lieven Cumps kon wegens gedwongen afwezigheid niet doorgaan.
5. HOEMBEKANIA 2 : tegen de Algemene Vergadering van 6 Juni worden alle teksten voor ons tweede boek ingewacht. Zodoende blijft er nog een korte tijd voor de Redaktie om alles drukklaar te maken. Het boek zal hoogstwaarschijnlijk meer pagina's tellen. De prijs-volume verhouding wordt nagegaan. De tittel? Suggesties?
6. AFFLIGEM :
Op uitnodiging van pater Joris VERTONGEN ("Leven en laten leven"), zal een bezoek gebracht worden aan de abdij van Affligem. Het volledige programma wordt later uitgewerkt. De leden verkiezen deze reis naar Hekelgem met eigen vervoermiddelen te maken. Dit bezoek zal op 30 Augustus 1986 plaats vinden. Nadien volgt de barbecue op 't Hof Ter Heiden bij Chris en Marie-Christine de Meester de Ravestein.

   MAEYR-VAN DEN BERGH :
Het bezoek aan het Antwerps muzeum gaat door op zaterdag 24 Mei 1986. We gaan in groep met de autobus. De prijs bedraagt 150,- frank per persoon. Zodoende worden de parkeerproblemen vermeden. Na het bezoek gaat de rit naar Edegem. Op het kasteel DE ROEST D'ALKEMADE wacht ons een verfrissing.
7. " Tussen Brabantse omwenteling en Boerenkrijg (1783-1798)" :
Alle practische maatregelen ter voorbereiding van deze voordracht door ons geacht medelid, Roger VAN KERCKHOVEN, werden getroffen. De affiches hangen intussen al. De aankondigingsblaadjes worden de week vooraf rondgedeeld. Een aankondiging komt in "De Schacht" van begin April. Zie ook nog verder punt 27.

8. Diversen :

KINDERLIEDJES : De leden die zich nog oude kinderliedjes herinneren of spelliedjes en aftelrijmpjes of gebruikelijke kinderplelen, worden gevraagd deze te willen noteren. Misschien kan dit in een projectgroep opgenomen worden?

BIJDRAGEN : De lidmaatschapsbijdrage wordt door het bestuur gezinsvriendelijk gemaakt. Het eerste gezinslid betaalt de volle bijdrage van 250,- frank. Elk bijkomend gezinslid betaalt slechts 100,- frank.

25. DE PROJECTGROEPEN.

Sinds vorige INFO zijn de zeven reeds gevormde projectgroepen één of tweemaal bijeen gekomen. De onderwerpen werden verder besproken en uitgediept. Ook de belangstellenden voor "Natuur en Landbouw" vergaderden op 21 Maart en op 18 April onder leiding van ons bestuurslid Marie-Louise LAMMAR-MIES. Een reeks projecten staan reeds op stapel. Welke projecten eerst zullen worden aangepakt en wie ze zal leiden zal nog worden bepaald.

Sommige verslagen over de bijeenkomsten van de Projectgroepen ontbraken nog. In INFO 4 zullen ze allen uitgebreid worden opgenomen. Intussen zal het Bestuur van onze Kring ook de gelegenheid gehad hebben een leidraad en reglementering voor de goede werking van deze projectgroepen op te stellen.

26. HET DOCUMENTATIECENTRUM. P.BEHETS.

Op Vrijdag 21 februari werden alle doodsbrieven sedert 1950 (ongeveer 1250) gerangschikt per gezinshoofd. Een zeer intensief werk dat toch tot een goed einde werd gebracht.
Op Vrijdag 28 maart hebben 12 moedige mensen verder gewerk. Dit maal is men begonnen met de naamplaatjes alphabetisch te rangschikken. Er is bewust gekozen voor deze "neutrale" rangschikking, wat ook in de toekomst zal gebeuren met al het verder materiaal.
Om een vergelijking te maken hoe men elders een archief opbouwt en bewaart, zal eerstdaags een kijkje genomen worden bij andere heemkundekringen De kontakten hiervoor werden reeds gelegd.

De volgende vergadering gaat door op Vrijdag 25 april om 20.00 uuR.

27. TUSSEN BRABANTSE OMWENTELING EN BOERENKRIJG . 1789 - 1798

We zijn niet een klein beetje fier dat iemand uit onze nog jonge Heemkunde kring het aandurft een publieke voordracht te houden. Omdat we Roger zo goed kennen weten we nu reeds dat er voldoende spirit zal zitten in zijn betoog. Hij is een kritisch beoefenaar en lezer van geschiedkundig materiaal. Er kan dan wel eens een historische verrassing uit de lucht vallen.

Geenenkel HOEMBEKA-lid kan op deze voordracht ontbreken. We durven er bovendien op rekenen dat de leden voortijds zullen opdagen om bij de laatste schikkingen en taakverdelingen aanwezig te zijn

INFO - 3

We zullen de belangstellenden de gelegenheid geven, de avond zelf van de voordracht, op Vrijdag 11 April 1986, om zich de volledige syllabus van de voordracht aan te schaffen.
Prijs : 100,- frank.

Als voorsmaak op dit evenement laten we Roger zelf aan het woord:

TUSSEN BRABANTSE OMWENTELING 1789 EN BOERENKRIJG 1798

"Sociale toestanden in het Mechelse"

De geschiedenis herhaalt zich !
Dagelijks worden wij geconfronteerd met "crisis-problemen". We leven in een periode van economische recessie, een periode waarin onze maatschappij naar een nieuw evenwicht zoekt.

WAERE VADERLANDERS

Wy zyn verraeden en verkogt, maer nog niet gelevert .... het verraed is ontdekt, men wilt ons weder aen oostenryk overleveren, eenen schelmschen Aenleyder den onweirdigen Generael van der Meersch, waer van men de listige streken eerst-dags in't licht zal geven, heeft, om zig te verheffen ende ons aen Ooftenryk te leveren, de oneenigheyd in het Leger ende onder onze Vrywilligers geftookt, hy, met zyne aenhangers, derven opentlyk het gezag der Staeten van de respective Provincien ontkennen, en zelfs de gezondene Gedeputeerdens van het fouveryn Congres in hegteniffe tot Namen houden, Waere Vaderlanders, Bruffelsche Jeugd zult gy dit konnen gedoogen? volgt uwen

Aenleyder en waeren Verloffer

H. VANDER NOOT

naer, hy gaet zelfs met den deftigen Generael Baron De Schönfeld ten fpoedigfte op-trekken om die verdoemelyke Cabale te dempen, hy gaet andermael zy Leven voor U-E te pand ftellen, verlaet hem nu niet in den uytterften Nood, dat ieder op het fpoedigfte zig wapent en met hem vervoegt; den Heniel, hopen wy, zal ons andermael helpen. Dat de geéne die niet in ftaet zyn de wapens op te neémen, met vuerige gebeden, het gewenfcht eynde van onze rechtveerdige zaeke afsmeeken; dat men dus openbaere Gebeden inftelt, want het welzyn van den ftaet het vereyscht.

Dergelijke toestanden waren in 1789 ook aan de orde. Hoe stonden onze voorouders daartegenover? Hoe zochten zij naar een oplossing? Welke sociale verschuivingen moesten zij ondergaan?
Aan de hand van het plaatselijk gebeuren van toen trachtte ik deze vragen op te lossen. Via toenmalige weekbladen, dagboeken en ongeraadpleegde documentatie heb ik beetje bij beetje het leven van de achttiende-eeuwse volksmens gereconstrueerd. Midden de grote politieke en militaire uitschieters heb ik gezocht naar de mening van de man in de straat, de boer op het veld. Misschien was die mening elders anders, het doet er niet toe.
Authentieke teksten verduidelijken de ideeën van twee eeuwen terug. Hopelijk krijgen jullie door deze voordracht een andere kijk op deze turbulente periode waarin onze voorouders zo vaak van bezetters wisselden en toch hun eigenheid wisten te bewaren.

De samenvattende tekst van deze voordracht, U door HOEMBEKA aangeboden, zal U beslist nog doen namijmeren.

Roger VAN KERCKHOVEN.

INFO - 4

28. 150 JAAR GELEDEN !

Uit oude gemeenteberichten en verslagen diepte onze voorzitter enkele merkwaardige anekdoten die onze over-over-grootjes wel terdege zullen beroerd hebben.

* *Op 5 Meert 1836 is eenen geweldigen brand ontstaen ten huyse van de Weduwe J.S. SPOELDERS en Zoon, op het Regulaer alhier, door welken huys, stal en schuer zijn afgebrand, alsmede de meubelen en oogst gewaerdeert op twee duyzend zeven en zestig francs.*
De batimenten waeren geassureerd bij de Assurancie Compagnie tegen brand der Vereenigde Eygenaers.

  Dat dit een aanbevelenswaarde verzekeringsmaatschappij moet geweest zijn kan bewezen worden uit een bericht dat kort daarop , op 13.3.1836, is verschenen in "Het Algemeen Aankondigingsblad". We lezen:

  "De hoeve van wed. J.F.SPOELDERS, welke op 5.3.1836 afgebrand was en verzekerd voor 2000 Gls. door de Cie. v/d Ver.Eygenaers te Brussel, ontving op 12.3.1836 1900 Gls. door de heer WILLOCX, Agent der Cie.

* *Gevonden op 28 Juni 1836 eenen onbekenden man, persoon van den ouderdom van omtrent 45 jaer, is in de hoving van het kasteel van de Heer Demeester op Moretus aen den eyzeren weg aen eenen boom opgehangen en dood bevonden.*

* *Op 14 November 1836 is CNOPS Jan Frans, landbouwer, woonende in de Kattestraat te Hombeek, alhier gebooren 7 november 1761, omtrent 10 ueren 'smorgens gevist in de Zenne in het dorp alhier omtrent het huys van J.B. TEUGELS, rademaker; moet in de Zenne gesukkeld zijn in de nacht van den 13° November 1836.*

*** AGENDA ***

VRIJDAG	11 APRIL	VOORDRACHT DOOR ROGER VAN KERCKHOVEN.
Zaterdag	12 april	8.00 uur Informatie in het Algemeen Rijksarchief, Brussel.
Vrijdag	18 april	20.00 uur Natuur en Landbouw
Vrijdag	25 april	20.00 uur Documentatiecentrum
Woensdag	7 mei	20.00 uur St.Mette / Sagen.
Vrijdag	16 mei	20.00 uur Natuur en Landbouw.
ZATERDAG	24 MEI	13.00 uur Met de autobus naar Antwerpen : Bezoek aan het muzeum MAYER-VAN DEN BERGH.
Vrijdag	30 mei	20.00 uur Documentatiecentrum
Woensdag	4 juni	20.00 uur St Mette / Sagen.

****

Ward DE KEMPENEER,
secretaris.

Louis LAUWERS,
voorzitter.

INFO

1° JAARGANG, Nr.4

MEI 1986

kontaktblad van Hoembeka

VOORALSNOG DIT NOG...!

* Proficiat Roger VAN KERCKHOVEN !
Een gedurfd opzet, zeker geen kauwgraag onderwerp en toch... bijna 100 aanwezigen die onverdeeld positief reageerden. Geschiedenisbeleving uit een andere hoek; onze volksman-boer, onze pachter vooral was de hoofdacteur in deze 10 beroerde jaren. Leerrijk maar bovendien de moeite waard om eens verder te pogen de hombekenaren van destijds in dit historisch gebeuren in te passen.
De tentoongestelde muntenverzameling van de heer L.VERHOEVEN was meteen een palpabel kontakt met de besproken tijd. Dank ook aan alle stille organisatoren, zichtbare en onzichtbare medewerkers tot in de late uurtjes. We kennen ze allemaal, we vernoemen ze niet, zo vergeten we niemand.

* Vrijdag nacht 4 april 1986 overleed pater VERTONGEN van de abdij van Affl: gem. Hij zou onze gids geweest zijn bij het bezoek in Augustus. Het mocht niet zijn. Een alternatief zal worden uitgewerkt.

* Pascal LAMAR is er in geslaagd op 11 jarige leeftijd lid te worden van onze heemkunde kring. Niet alleen een belofte, maar een vermelding waard in ons Hoembeka-recordboek!

* Meester HELLEMANS (°Juli 1901), vele jaren begaan met het onderwijs van hombeekse jongens is op 20 April 1986 overleden. Hoembeka wil hiermede ook zijn medeleed betuigen aan de familie en vooral aan Wilfried, medestichtend lid van onze kring.

29. HET MUZEUM MAYER VAN DEN BERGH .

Het inschrijvingsformulier voor het bezoek aan dit muzeum op zaterdag 24 Mei is hierbijgevoegd. Vul het onmiddellijk in en bezorg het aan de voorzitter of telefoneer hem.

PROGRAMMA 13.00 uur Verzamelen aan het kringlokaal, gemeentehuis Hombeek.
14.00 uur Bezoek. We worden rondgeleid door de heer H.NIEUWDORP conservator en hoofdconservator van de antwerpse muse
16.45 uur Ontvangst op het "Hof Ter Linden" te Edegem, bij de schoonouders van Chris, baron DE ROEST D'ALKEMADE. Kort bezoek en verfrissing.
18.30 uur einde van deze kulturele trip.

Het initiatief voor dit bezoek komt van Chris en Marie-Christine de MEESTER DE RAVESTEIN die beiden nauw familiaal betrokken zijn bij het stichten van dit uitzonderlijk muzeum, opgetrokken rond de bestaande verzameling van een familieverwante.

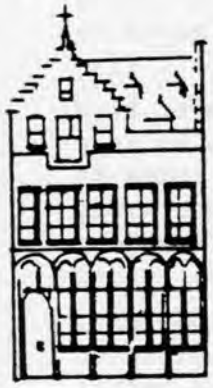
Henriëtte VAN DEN BERGH (1838-1920), betovergrootmoeder van Marie-Christine, nam het initiatief dit muzeum op te richten ter nagedachtenis van haar ongehuwde zoon, Fritz MAYER (1858-1901). Deze kunstkenner en verzamelaar van vooral gotische en renaissance kunstwerken liet haar bij zijn dood een enige verzameling aan kunsschatten na.

INFO -2

Zonder enige aarzeling nam zij het besluit zijn kunstverzameling voor het nageslacht te bewaren. Ze liet er een speciaal muzeum voor bouwen waar de collectie in haar geheel kon worden tentoongesteld.
In 1906 schonk zij het aan enkele vrienden van haar zoon, de " regenten " genoemd, die het muzeum verder beheerden.

Baron Emmanuel de MEESTER DE RAVESTEIN, senator te Antwerpen, grootvader van Chris, ijverde op verzoek van Henriëtte VAN DEN BERGH om de erkenning van het muzeum. Dit gebeurde. Hij werd voorzitter van de regentenraad, en bleef dit tot zijn dood in 1943. Sinds 1951 wordt dit beheer voortgezet in samenwerking met de stad Antwerpen, en is het muzeum nu stedelijk muzeum geworden. In de regentenraad zetelen nu nog de heer baron Bernard de MEESTER DE RAVESTEIN, onze ere-voorzitter, en zijn zoon Chris, ons medelid.

Het muzeum bezit 3.098 kunstvoorwerpen, een verzameling van 2.000 munten en penningen niet ingerekend. Dit alles behoorde tot de persoonlijke aanwinsten van Fritz MAYER. Hij was zeer aangewezen op zijn moeder die hem grootdeels steunde en hielp. In 1887 werd hij tot de adelstand verheven en verkreeg hij de vergunning om zijn naam met deze van zijn moeder te mogen verbinden. Van dan af heette hij Fritz MAYER VAN DEN BERGH.

Alle kunstwerken werden in een tijdspanne van amper 10 jaar opgespoord en verworven. De belangrijkste werden zelfs maar in de drie laatse jaren van zijn leven aangekocht.
Het muzeum omvat in zijn 13 zalen wereldvermaarde topstukken van artistieke kwaliteit, zowel van schilderkunst als van beeldhouwkunst, glasschilderkunst als tapijtweefkunst.
Citeren we maar enkele kunstenaars : Quinten Metsys, Pieter Breughel de oude, Pieter Breughel de jonge, Jan Breughel I, Cornelis De Vos, Pieter Aertsen, Gilles Van Coninxloo

Van de Vlaamse Primitieven is er het werk van Vrancke Van Der Stockt, opvolger van Rogier Van Der Weyden. Zijn " BEWENING ONDER HET KRUIS ", waar van hieronder een detail is afgebeeld, is een uiterst gevoelsvol, symetrisch opgebouwd schilderij. De figuren zijn heel statisch en plastisch geschilderd. Ze hebben echt volume, vooral door de aandacht voor hun kleren die in zware plooien vallen. Alles is tot de kleinste details geschilderd, tot zelfs de kleine bloempjes op de voorgrond.

Hoembeka is fier aan zijn leden een dergelijke kulturele activiteit te kunnen aanbieden. Er wordt dan ook een ruime belangstelling verwacht. De leden die dit wensen kunnen ook hun naaste familieleden of vrienden inschrijven. Wacht echter niet met uw antwoord.
Nog een klein practisch detail : de dames die hoge naaldhakken wensen te dragen, voorzien ook aangepast schoeisel dat de parketvloeren in het muzeum niet beschadigt.

30. LEIDRAAD VOOR DE PROJECTGROEPEN.

Volgende leidraad is in bestuursvergadering uitgewerkt :

- Voor elke welbepaalde activiteit (een tentoonstelling, stoet, wandeltocht, feest, studies, artikels voor Hoembeka, opgravingen, enz., enz.) kunnen de medewerkers hieraan zich verzamelen in projectgroepen.

- Ieder lid kan het initiatief nemen voor een nieuwe projectgroep. Dit wordt aan het bestuur voorgelegd dat beslist over noodzakelijkheid en prioriteit. Alle projecten staan open voor alle leden. Ieder lid doet de keuze aan welke projecten hij graag wil meewerken.

- Op de eerste bijeenkomst wordt onderling een projectleider aangeduid. Deze leidt de bijeenkomsten, stelt de data vast, maakt een kort verslag over de stand van zaken. Het verslag blijft beperkt tot het onderwerp en wordt gemeld in "Info". De projectleider kan de noodzakelijke uitgaven doen om het doel te bereiken. Hiervoor is een voorafgaandelijke goedkeuring nodig van de voorzitter plus de penningmeester en de secretaris, zoals statutair is bepaald. Een formulier wordt ontwikkeld.

- Op eenzelfde bijeenkomst kunnen meerdere projecten behandeld worden. De deelnemers zullen voorafgaandelijk schriftelijk worden uitgenodigd indien gewenst en de projectleider dit tijdig meldt aan de voorzitter.

DE OORSPRONKELIJKE IDEE VAN VASTE WERKGROEPEN VAN GESCHIEDENIS, FAMILIEKUNDE, FOLKLORE, NATUUR EN LANDBOUW WORDT NIET LANGER GEVOLGD. WE WILLEN DEELORGANISATIES VERMIJDEN IN ONZE KRING DIE ZICH ONDERLING IN CONCURRENTIE ZOUDEN KUNNEN GAAN OPSTELLEN OF ZICH BESTUURLIJKE FUNCTIES ZOUDEN KUNNEN GAAN TOEEIGENEN.

31. (P.1) 150 JAAR OP IJZEREN SPOREN. — R. VAN KERCKHOVEN

(P.2) DE TENTOONSTELLING, NOVEMBER 1986. — L. LAUWERS

De afvaardiging die een bezoek bracht aan de diensten van de Mijlpaal in de Centrale Werkplaatsen van de N.M.B.S. te Mechelen, heeft daar heel wat fotocopies kunnen bekomen omtrent de eerste spoorlijnen en inzonderheid over de lijn Mechelen-Dendermonde.
Specifiek hombeekse details kwamen er weinig voor. De eigen hombeekse documentatie zal uit de intervieuws moeten blijken bij de ouderen te Hombeek die met het spoor te maken hebben gehad.
De verslagen uit de Gemeenteraden en de Schepencolleges van die tijd werden doorgelezen. Bruikbare gegevens liggen bij de schriftsteller.
Vroegere stationschefs werden opgespoord uit de bevolkingsboeken.
Ook werden in de oudste kadastrale leggers alle percelen genoteerd die voor het aanleggen van de spoorweg werden onteigend.

INFO-4

Zoals geweten zal de tentoonstelling alle aspecten van Hoembeka 2 omvatten. Aangezien een ruim deel zal gewijd worden aan het kasteel Expoel te Hombeek zal de aandacht ook nu reeds in die richting moeten gaan.

Alle medewerkers worden verwacht op de volgende vergadering op WOENSDAG, 14 MEI, 20.00 uur in het Hoembeka-lokaal!

32. (P.4) HOMBEEKSE FAMILIERELATIES — H. KEULEERS

Op 8 maart werden de persoonlijke resultaten van de leden die hun eigen stamboom opmaken onder de scanner gebracht. Rechtstreekse stamverwantschappen lopen vroeg of laat buiten Hombeek. Met Zemst zijn zeer veel hombeekse families verbonden.
De belangstellenden zullen wegwijs gemaakt worden in verder familieopzoekingswerk. Hiervoor moeten best de micrifilms op het Algemeen Rijksarchief te Brussel geraadpleegd worden. De informatietocht naar het A.R.A.B , gepland op zaterdag 12 April, moest worden uitgesteld wegens sluiting van het archief.(personneelsgebrek!) Er wordt een nieuwe informatiedag voorzien voor begin Juni.

33. (P.5) DE KATTESTRAAT — W. DE KEMPENEER

Alle bewoners van de kattestraat ontvingen een informatiebrief over het artikel dat in Hoembeka 2 over hun straat zal verschijnen. Hun medewerking werd gevraagd. Zodoende hopen we later geen natrap te krijgen van "Ge had mij maar moeten vragen, ik had nog zo veel!".
De intervieuws zijn intussen gemaakt door Ward VERBERGT en Mit BUELENS. Ook eerder gemaakte reportages van Theo Slachmuylders zijn bijgevoegd.

Door ijverig schrijven, vooral door de voorzitter, Harry en Walter, zijn alle gezinsbladen van deze straat in ons bezit. Mit heeft intussen uren, dagen, weken geworsteld om deze familiekluwen te ontwarren. Ze heeft de linksen van de rechtsen gescheiden! (straatkantbewoners) Harry KEULEERS neemt de leiding in handen en zal samen met Mit de toestand volgens de kadasterkaart van POPP uitwerken als basisgegeven. Hiervan uitgaande zal zowel de vroegere toestand als de latere ontwikkeling der woonsteden worden bestudeerd.

De groep vergadert terug op zaterdag 26 april om 9.00 uur.

34. (P.7) DE SINTE METTEVIERING 1986 — F. VERLINDEN

De twee laatste bijeenkomsten samenvattendkunnen volgende besluiten medegedeeld worden.
De viering zal strikt in het teken van Sint Maarten en de daaraan verbonden folkloristische gebruiken behouden blijven.
De St Maartensmis zal ter intentie van pastoor DE RIDDER worden opgedragen. De drie koren zullen om deelname verzocht worden. Er wordt nu reeds een aanvraag gericht aan de B.R.T. voor captatie van de Eucharistieviering in 1987. De pastoor wordt gevraagd zijn schrijven in die zin samen met het onze te versturen.
De omloop wordt uitgebreid tot de Leliëndael- en Carmosteynstraat. Kriekerijveld zal niet meer worden aangedaan.

De bevlagging kan blijven als vorig jaar mits bovendien nog een paar vlaggen te plaatsen aan de ingang van de Carmosteynstraat, kant Hombeek-kouter, en een op het kruispunt van de moerbeistraat en de kapelse weg.

Een paardeommegang zal gaan, na de dierenzegening, langs Klein-Gent en Heike. Halte op het Heike met broodjesuitdeling.

De rommelmarkt wordt uitgebreid over twee zalen, de Leeuw van Vlaanderen en het Gemeentehuis. Pannekoeken worden opgediend in het Gemeentehuis. Hierdoor hebben de bezoekers de gelegenheid zich van de ene zaal naar de andere te verplaatsen.

H. Martinus te paard, eik, Brabant einde 15e eeuw.

Ruiterfiguurtje uit de MAYER VAN DEN BERGH verzameling, de H Martinus voorstellend. Het is een zuiver Brabants werk van uitzonderlijke klasse.

35. NATUURWANDELING (P.9)

MARIE-LOUISE LAMMAR-MIES

Op vrijdag 28 februari en 21 maart zijn in grote getale Hoembeka-leden met een warm hart voor een schone en gave natuur,gaan vergaderen onder de aanvankelijk opgerichtte werkgroep "NATUUR EN LANDBOUW". Zij bepaalden hun doelstelling, namelijk :

1) VANAF HET HEDEN ZO VER MOGELIJK TE GRAVEN IN HET VERLEDEN OM TE ZIEN HOE ONZE VOOROUDERS MET DE NATUUR LEEFDEN. DE NATUUR WERD GERESPECTEERD; HUN GANSE LEVENSONDERHOUD HING ER IMMERS GROTENDEELS VAN AF.
2) VANAF HET HEDEN ZO VEEL MOGELIJK AAN "NATUURBESCHERMING" GAAN DOEN. NATUUR IS ALLES WAT LEEFT; PLANT, DIER EN ZELFS DE MENS.

Om dit doel te bereiken werd duchtig van gedachten gewisseld en werden niet minder dan 31 mogelijke projecten op een rijtje gezet die zouden kunnen uitgewerkt worden. Iedere deelnemer ontving deze lijst.

Op de tweede vergadering werden de prioriteiten bepaald:
- Een natuurwandeling, begin Juni.
- Landbouw door de jaren heen.
- Geneeskundige- en andere kruiden te Hombeek. (Vindplaats, gebruik, recepten, vruchtenwijn.../..)

Bovendien wensen enkelen een natuur-bijdrage te leveren aan de tentoonstelling en wordt een projectgroep voor fotografie gepropageerd.

INFO - 6

Op de derde vergadering op 18 april wordt als eerste project gekozen voor : NATUURWANDELING IN HOMBEEK
Deze gaat door op Zondag, 8 Juni en is voor iedereen toegankelijk.

Op 4 Mei wordt een verkenningstocht gedaan in kleine groep. Vertrek om 14.00 uur op het einde van de Kapellebaan.
Deze ploeg noteert alle interessante gegevens en bezienswaardigheden. Ze bedenkt een geschikte naam voor deze wandeling.

Een kleine brochure wordt uitgewerkt die als leidraad zal dienen voor de wandelaar. Theo SLACHMUYLDERS staat in voor de bewerking en lay-out.
Een rustplaats wordt voorzien waar een drank kan genomen worden.
Thierry en Gert ontwerpen een affiche en stellen de tekst op voor de strooibriefjes. Onze voorzitter zal de nodige uitnodigingen richten aan de verenigingen.

Volgende vergadering heeft plaats op 16 Mei om 20.00 uur.

36. (P.10) FOTOREGISTRATIES. ???

Op meerdere werkvergaderingen (Natuur, toponomie, archief, folklore) is de wens uitgedrukt dringend te starten met het fotografisch vastleggen van belangrijke hombeekse toestanden 1986 ; landschappen, gebouwen, straten enzomeer.
Een merkwaardig initiatief dat niet alleen noodzakelijk is maar ook dringend.Het spreekt van zelf dat een gefundeerde keuze zal gemaakt worden.
Alle fotoregistraties zullen gedagtekend worden en nauwkeurig omschreven met plaats en omstandigheden.
De resultaten zullen toegevoegd worden aan de fototheek van het Heemkundig documentatiecentrum (Archief) Ze zullen nuttig kunnen aangewend worden voor onze publicaties en tentoonstellingen.

Hiermede wordt iedereen uitgenodigd die aan deze projectgroep wil meewerken aanwezig te zijn op de startvergadering op vrijdag, 2 Mei in het kringlokaal ! Hoembeka anno 2000 en later zal er ons dankbaar om zijn !

37. (P.11) DE V.V.F.-TENTOONSTELLING. ???

Het bestuur heeft geoordeeld gunstig te moeten reageren op een uitnodiging van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Afdeling Mechelen, die dit jaar haar 20 jarig bestaan viert. Bij die gelegenheid wordt een tentoonstelling gehouden op 26 en 27 September, waarop ook de heemkunde kringen van de omgeving zijn uitgenodigd hun bestaan meer bekendheid te geven.
Dit gebeuren zal ook in een projectgroep uitgewerkt worden. De medewerkers hieraan zullen genoteerd worden. Een bijeenkomst wordt later gepland.

38. PROJECTEN IN ONTWIKKELING.

Hoembeka-leden zitten barstensvol ideeën en bovendien ook nog werklust. Dat bewijzen de steeds maar nieuwe vragen naar activiteiten. We moeten toch opletten dat het hooi de vork niet breekt!

Mogelijkheden:	voorgesteld door:
-versieringswedstrijd (bloemen enz.) voor boerderijen in 1987.	(P.9)
-Bijdrage over de landbouw voor Hoembekania3	(P.9)
-Geneeskundige kruiden te Hombeek.	(P.9)
-deelname aan de viering 60/80 jarig bestaan van de boeren/boerinnenbond op 13 Juli, met evt. inrichten van een prijskamp.	(P.9)
-kinderliedjes en aftelrijmpjes.	(P.7)
-registratie dialect en bijnamen.	

39. DE ALGEMENE VERGADERING VAN 6 JUNI 1986.

Op de volgende Algemene Vergaderingen zal getracht worden een eigen-werk-thema door een onzer leden te laten bespreken. De volgende vergadering zal Paul BEHETS ons onderhouden betreffende zijn opzoekingen over

" DE ONTWIKKELING VAN SMAL-BRABANT. "

Pastoor DE RIDDER beschrijft uitvoerig de bos- en heidestreek die de grens vormde tussen het hertogdom Brabant en het cultuurgebied van Mechelen. In de ontwikkeling van Op-Hombeek, alias Smal-Brabant, heeft het klooster van Kortenberg met zijn pachthof, het "HOF TER HEYDEN", de belangrijkste rol gespeeld. Op-Hombeek had zijn eigen schepenbanken dusdanig ook een belangrijker statuut als Neer-Hombeek, dat bestuurlijk van Mechelen afhankelijk was. De stad poogde steeds haar macht en invloed uit te breiden. Ze kwam dan ook in conflict met Smal-Brabant, vooral door de brabantse enclavementen in Neer-Hombeek.

40. ARMENZORG TEN TIJDE VAN DE BRABANTSE OMWENTELING.

In de hombeekse schepengriffies (Rijksarchief, Antwerpen, bundels 43,44,45,46) vernemen we iets meer over dorpsgenoten die belast waren met de armenzorg en met de hulpverlening aan behoeftigen.Jaarlijks wordt de balans gemaakt met inkomsten en uitgaven. Uit deze jaarboeken lezen we enkele regels en proeven hierdoor een beetje de eigen dorpssfeer in die tijd die Roger VAN KERCKHOVEN zo duidelijk wist te evoceren.

DE ONTVANGSTEN : Het inkomen bestond uit gelden voortkomend uit de cijnsgoederen en uit de pachtgoederen, maar ook waren er cijnsgoederen die inkomen verschaften in natura (coren).We vermelden er enkele ter illustratie:

ONTFANG VAN CHYNSEN IN GELD :

Van advocaat BURLET --- uyt een stuck lant in de zijpstraet, een dagwand lant op den hoogen oever, uyt de hoeve van Wolput.
Van de erfgenaemen van Officiael DOMIS --- uyt een cleyn hofken by de kerck-toren, verkocht aen Pieter CAUWENBERGH, uyt de hoeve by het kerkhof.
Van Philip VAN ASCH --- uyt zyn hofstede "Den hoogen moet".
Van Frederick Peeters uyt zijn hofstede in de Cattestraet.
Van Philip TERSAGO --- uyt syn hofstede in de bankstraet
Van Philip VEKEMANS --- uyt syn hofstede by het kerkhof
Van mijnheer NELIS --- uyt het huys "Den Engel".
Van mijnheer DE MEESTER ---uyt stuck lant "DE Scheurcapruyn".

ONTFANG VAN CORENCHYNSEN: (in mokens en in quartaelen)

Anthoon DE ROECK (bankstraet), Jacques VERLINDEN en erfgenaemen (achter de Kattestraet), Jacob HORCKMANS (op den couter)

ONTFANG IN GELD VAN VERPACHTING VAN GRONDEN.

Jan GOOVAERTS (couter), Rombaut KEULEERS (lindeveld), Wwe. Jan GOOSENS (middelveld), Jan Bt. DE WIN (middelveld), Hendrik JACOPS (middelveld), Engel VAN BEVEREN (op den overloop), Peeter NAGELS (beekveld), Guilliam LAUWERS (beekveld) Adriaen CEULEERS (tantelaer), Hubertus JACOPS (de Varenberg), Engel VAN BEVEREN en Petrus BULENS (den paddenpoel) enz.

INFO - 8

DE UITGAVEN : Zeer roerend zijn vele uitgaven die nodig waren om de armsten in leven te houden. Soms ook wat ludiek, als men bedenkt dat er geld was overgebleven om een arm kind een hoed te kopen. We onderscheiden uitgavan aan kleding, voeding, huisvesting, verpleging, begrafenis en kerkdiensten en vergoedingen voor de administratoren van deze armenzorg. Volgen enkele ter illustratie:

Aen Augustinus VAN CROMBRUGGEN, kleermaeker---over aerbeyt gedaen aen arme kleeren.
Aen Jan VAN BEVEREN --- 5 paer blocken / Aen Theresa DE WIT --- maeken van hemdens.
Aen Jan Bt SCHENES --- lijnwaet, demit, stiklijnen, frisaten, catoenens.
Aen Fernand COENE --- voorbay demit socken / Aen dhr VERHASSEL --- samoy kousens
Aen de wwe DUZART --- eenen hoet voor Joanna VAN CROMBRUGGEN.
Item betaelt een broek en camisol voor den zoon van Aug. V. CROMBRUGGEN /een paer koussens, zokken, muts voor den jongsten zoon van Maria GOVAERTS / voor frisaet en een muts voor de kinderen van Jan GEIVAERTS / een cleet voor de eerste communie en een paer schoenen voor Frans VAN WINGHE.

Aen Judocus HORCKMANS voor vet varken met kersmisse uytgedeylt./ Voor het backen van 3 viertelen rogge en 1 viertel terwe dewelcke te Paeschen en Kersmisse 1788 uytgedeylt syn. /Aen Martinus PATEET voor een moken blauw plantpatatten./

Aen de wwe SYMONS voor een jaer montcosten aen 't kind van wwe. Romb. VERLINDEN
Aen de wwe PARIJS voor idem aen Guilliam GEYVAERTS / Aen Hendrik DE WIN idem voor 't kind Maria BOODSCHAP / Aen Guilliam LAUWERS idem voor Jan BT. RENS enz.

Aen Sieur LOOZEN voor de chirurgische devoiren gedaen aen August VAN CROMBRUGGEN
Aen FONTEYNS, chirurgeyn over 't cureren van 't been van 't kind Frans V.WINGHE
Aen Sieur DE BRUYN over het cureren van het hoofd van de zoon Maria BOODSCHAP.
Aen J VAN CAMP voor doodskisten voor de wwe. Mich VERTOMMEN en vr. Peter VERBRUGGEN
Aen den pastoor voor missen / Aen den pastoor voor jaergeteyden.

De armenmeesters en commissarissen sloten de jaarrekeningen af op het kasteel van Hombeek in de Zomer. Het boekjaar liep van "Kersmisse tot Kersmisse". Als Armenmeesters of H.Geestmeesters noteerden we voor deze periode : Peeter VAN CAUWENBERGH, Jan Bt. VAN BEVEREN, Jan Frans CEULEMANS, Jan Fr.MICHIELS.

*** AGENDA ***

Vrijdag	5 mei	(P.10) Stichtingsvergadering FOTOREGISTRATIE
Zondag	4 mei	(P.9) Voorverkenning wandeling van 8 Juni.
Woensdag	7 mei	(P.7) (P.8) Sinte Mette / Sagen en Legenden.
Woensdag	14 mei	(P.1) (P.2) Tentoonstelling en 150 jaar spoor.
Vrijdag	16 mei	(P.9) (P.10) Wandeling / Fotoregistratie.
Vrijdag	23 mei	Bestuursvergadering.
ZATERDAG	24 mei	Muzeumbezoek MAYER VAN DEN BERGH
Vrijdag	30 mei	Archief-werkvergadering.
Woensdag	4 Juni	(P.6) (P.7) Sinte Mette / Sagen en Legenden.
VRIJDAG	6 Juni	ALGEMENE VERGADERING : P.BEHETS :"Ontwikkeling Smal BBt."
ZONDAG	8 Juni	NATUURWANDELING Van HOEMBEKA.

***** *** *****

Ward DE KEMPENEER,
secretaris.

Louis LAUWERS,
voorzitter.

INFO

1° JAARGANG, Nr.5

JUNI-JULI-AUG.1986.

kontaktblad van Hoembeka

VOORALSNOG DIT NOG...!

* Eigen lof....! En toch kunnen we niet anders dan deze keer onze kringeigen voorzitter te LAUWEREN ! Het ijvervuur voor Hoembeka heeft hem zodanig te pakken gehad dat het vele kringleden wel moest opvallen. Ze wilden dan ook graag dat dit animo ook eens in INFO vermeld zou worden.
  Wie zal duidelijk kunnen bepalen of het Hoembeka-lokaal zijn eerste of zijn tweede thuis is geworden? (Bertha neme het ons niet kwalijk!) Zoveel vergaderingen en subvergaderingen, zoveel noeste naarstigheid, vaak onopvallend stil werk, maar met hooggewaardeerd resultaat.

  Van de stadsarchivaris bekwam hij het voorrecht dat de hombeekse bevolkingsboeken in het kringlokaal mochten bewaard blijven. Van deze waarvan de klappers ontbraken, maakte hijzelf nieuwe, gracieus gekalligrafeerd, even fraai of fraaier misschien dan deze uit de tijd.

Op eigen initiatief nam hij kontakt met pastoor Nieuwborg en kreeg van hem de toelating de doop-, huwelijks- en sterfteregistraties die zich nog op de pastorij bevonden te fotokopiëren. Hij deed dit met eigen middelen. Alle boekdelen, keurig ingebonden heeft hij ter beschikking gesteld in het Hoembeka-archief voor wie er belang in stelt!
Wie niet ?
Het strekke hem tot eer! Hij neme het INFO niet kwalijk! HOEMBEKA is er hem dankbaar voor!

41. VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING VAN VRIJDAG 6 JUNI 1986.

Deze, voor het publiek opengestelde vergadering, genoot de belanstelling van meer dan 50 aanwezigen.

Het eerste deel : een kort overzicht van de Hoembeka-aktiviteiten voor het jaar 1986, gerealiseerde en nog te realiseren. We herhalen ze niet, ze worden voldoende belicht in INFO. Enorm! De balans einde december zal schitterend zijn maar...is het wel vol te houden?

Het tweede deel: De voordracht door ons medelid Paul BEHETS, de noofdbrok voor deze avond. Iedereen wist dat Paul, zwaar erfelijk belast van de geschiedenisvirus, zowel langs vaders- als langs moederszijde, een onvermoeid navorser is en dat hij zich reeds maanden vermeide in het archief van de abdij van Kortenberg.

Het kon dan ook niet anders dan wat hij ons die avond bracht, de bewondering afdwong van iedere toehoorder. Origineel, helder, goed gedokumenteerde plaatselijke geschiedenis. We hebben er allen heel wat bij geleerd. De anekdotische illustraties waren recht uit het volk, pakkend reëel, pittig, soms zelf gruwelijk. De stoffige archieven bevatten meer realistische geschiedenis van onze voorouders dan we zelf ooit durfden denken.

Er is ons die avond te veel door de oren gegaan. Alles hebben we niet kunnen vastknopen. Het had nog langer mogen duren. We hadden nog zoveel willen bespreken. Hopelijk horen...of lezen we nog wel meer over Hombeek op Smal Brabant. Hierna volgt een beknopte syllabus van deze spreekbeurt.

42. DE ONTWIKKELING VAN SMAL BRABANT door Paul BEHETS.

Smalbrabant heeft zich ontwikkeld zowel ten gevolge van weredlijke als geestelijke invloeden. We bespreken hier de invloed van de Kerk.

De streek tussen Eppegem en Heindonk (Eppegem, Weerde, Zemst, Hombeek, Leest, Heffen en Heindonk) bevat enkele kenmerken die alle dorpen gemeen hebben:

- de ruggegraat ervan is de Zenne , die het gebied vruchtbaar maakte,
- de dorpskernen en de kerken liggen allen langs dezelfde kant van de Zenne (links), nabij een overgang,
- ze zijn met elkaar verbonden door één lange weg: de zogenaamde Zenneweg (de Hoogstraat te Zemst, de Loquetstraat te Hombeek),
- de dorpen komen slechts met een klein stukje over de Zenne,
- alle dorpen (vooral Hombeek, Leest, Heffen) vertonen een dubbel uitzicht:
  a) de vruchtbare akkers (kouters) en weiden (beemden, broek) langheen de Zenne. Deze gebieden werden in 1308 geannexeerd door Mechelen (Mechels-Hombeek of Neerhombeek),
  b) de bos- en heidestrook die zich in de Middeleeuwen uitstrekte van Zemst tot Ramsdonk, Puurs, Bornem, Mariekerke en St. Amands.
  De begrippen SMALBRABANT en KLEIN-BRABANT raken mekaar hier of overlappen elkaar.
  Pastoor DE RIDDER bepaalde Smalbrabant tussen twee gebieden die aan de BERTHOUTS toebehoorden: de Vrijheid van Mechelen (met Neerhombeek), het land van Grimbergen en het domein Puurs-Willebroek. De Berthouts waren de heren van Mechelen en de rivalen van de hertog.

Uit voorgaande gezamelijke kenmerken trekt Dr Jan VERBESSELT het besluit dat gans het gebied oorspronkelijk één parochie vormde: de moederparochie Zemst (dus Brabants). Later toen de bevolking van de verschillende neerzettingen toenam, ontstonden er kleine zelfstandige parochies. De dochterkerken Eppegem, Hombeek en Leest zouden in de 9° eeuw opgericht zijn.
Het inkomen van de jonge parochies bestond voor een groot deel uit giften. Aanvankelijk vrijwillig gegeven, werd het later een gebruik een tiende van de opbrengsten van de akker af te staan. Eerst gewoonterecht, later kerkelijk recht, werd het burgerlijk recht in 765. De tienden vormden toen een compromis tussen Kerk en Staat voor de geroofde kerkgoederen sedert Karel Martel.
In onze streken werden de tienden in drie delen gedeeld:
- het deel bestemd voor de priester,
- het deel bestemd voor de eredienst en onderhoud van de gebouwen,
- het deel bestemd voor de arme.

INFO - 3

Weldra kwamen er echter allerlei misbruiken. Plaatselijke machtige heren legden beslag op de tienden en ook sommige bisschoppen zagen er niet tegen op tienden en offergiften van de gelovigen aan de pastoor te ontrukken om ze aan leken, ridders of bloedverwanten over te maken.

In de 12e en 13e eeuw kwam er uiteindelijk een ommekeer. De Kerk poogde de tienden terug uit de wereldlijke handen te krijgen. Dit via kerkban, weigeren van een kerkelijke begrafenis enz. Dit wil niet zeggen dat de tienden terug naar de parochies gingen want vooral de kloosters waren nu er op uit ze te verwerven.

In 1129 schonk bisschop BULCHARD van Kamerijk de altaren van Hombeek en Leest aan de abdij van Kortenberg. Dat was geen alleenstaand feit want de abdij bezat reeds de altaren van Kortenberg zelf, Kwerbs, Nossegem en Kampenhout.

In ruil voor de tienden namen de nonnen de verplichting op zich telkens het nodig was in een nieuwe pastoor te voorzien (de bisschop behield het benoemingsrecht), te zorgen voor het onderhoud van de eredienst (meubelen, gewaden, klokken) en (gedeeltelijk) voor kerk en pastorie.

De abdij van Kortenberg heeft er steeds naar gestreefd om de tienden in haar parochies volledig en alleen te bezitten. Het gedeelte van de oogst aan de kerk verschuldigd beliep het tiende van de opbrengst of één schoof op tien. Het inhalen van de tienden werd door het klooster verpacht aan de tiendesteker. Deze mocht alles voor zich houden wat hij boven de gecontrakteerde som innen kon of alles bijleggen wanneer de oogst mislukte. Eens het graan in schoven gezet, verwittigde de eigenaar van het veld de tiendesteker. Verscheen deze de dag van het inhalen (tot zolang moest de oogst blijven staan) niet voor zonsondergang, dan laadde de eigenaar zijn deel op en liet de tiende op de akker.

Allerlei moeilijkheden kenmerkten dit systeem:

- welke landen waren onderworpen aan de tienden, hoe groot was het land en welke was de begrenzing ervan (na verkoop, vererving of verkaveling),
- welke soort tienden gaf het land dat omgezet was in bos (en later terug in land),
- het ontstelen of weigeren van tienden (de oogst niet volledig laten staan op het veld of tevroeg weghalen),
- aan wie kwamen bepaalde tienden toe (aan Kortenberg, de pastoor, Leliëndaal, het Sint-Rombautskapittel, de heer van Hombeek enz.)
- moeten nieuw ontgonnen gronden tienden geven (vroegere moerassen),
- moeten nieuwe vruchten tienden geven (rellen bij de verpachting van 1761 toen voor het eerst de aardappelen opgenomen werden).

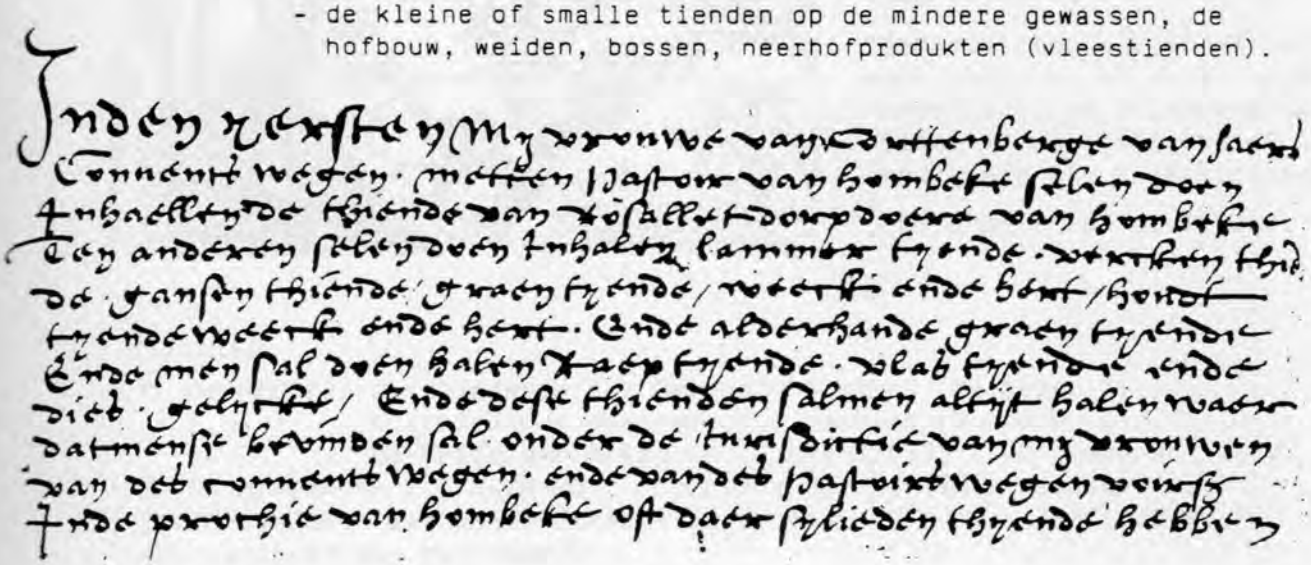
Het klooster van Leliendael ontstond in 1231 onder impuls van de toenmalige pastoor Lambertus. Het legdezich eveneens toe op de ontginning van nieuwe gronden. In die tijd werden de oorspronkelijke tienden "oude tienden" genoemd en deze op de nieuw ontgonnen gronden "novale of nieuwe tienden". Paus Alexander III wees deze nieuwe tienden aan de pastoor toe maar bisschoppen, abdijen en leken lieten niet na hun eisen te stellen. In 1265 maakte de paus een uitzondering voor de orde van Prémontré waartoe Leliëndael behoorde.

De konflikten tussen Kortenberg, Leliëndael, de pastoor en andere belanghebbende waren eindeloos. Het is dank zij de tiendeprocessen dat we de oudste geschiedenis van onze parochie kennen.

INFO - 4

Het eerste tienderegister werd samengesteld in 1461. Het werd vernieuwd in 1627. Via een rondgang door gans de parochie langs velden en wegen, wordt eerst en vooral de grens (de omschrijving van de parochie) vastgelegd. Alle landen, bossen, weiden en hofsteden, onderworpen aan de tienden worden er in opgesomd. Ook de soorten tienden worden vernoemd:

- de grote tienden of tienden op de voortbrengselen van de akkerbouw (alle graangewassen zoals tarwe, koren, haver, gerst, spelt),
- de kleine of smalle tienden op de mindere gewassen, de hofbouw, weiden, bossen, neerhofprodukten (vleestienden).

" ..... ende selen doen inhalen lammer tyende, vercken thiende, de gansen thiende, graentyende weeck ende hert, houdt tyende weeck ende hert. Ende alderhande graentuende. Ende men sal doen halen raeptyende, vlastyende ende dies gelijcke. Ende dese thienden sal men altijt halen waerdat men se bevinden sal, onder de jurisdictie van mijnvrouwen van des conventswegen ende van des pastoirswegen voirschreven in de prochie van hombeke oft daer sylieden thyende hebben."

Aanvankelijk werden de tienden verzameld in het kerkportaal. Later bouwden de kloosters een tiendeschuur. De talrijke "Tiendeschuurstraten" herinneren aan de plaats waar ze stonden. Die van Leest stond op het goed van het Hof ter Haelen. Te Hombeek gebruikte het klooster de schuur van haar pachthof aldaar: deze van "de hoeve van Kortenberg" of "Het Hof ter Heide".

In 1250 schonk hertog Hendrik III van Brabant 250 bunder (1 bunder = 12365 m^2) uit de heide van Hoxdonck aan de abdij van Kortenberg. Zijn lieden van Zemst (Kapelle op den Bos), Hombeek en Leest mochten aan de ontginning deelnemen. In het centrum van deze schenking lag volgend pastoor DE RIDDER de hoeve Ter Heide.
Het doel van Ter Heide was dubbel

- nieuwe gronden ontginnen,
- tienden inzamelen en opslaan.

Hetzelfde jaar nog schonk de hertog 25 bunder aan Leliendael. Het waren losse, niet aaneengesloten percelen door grachten of hulten (holten) omlijnd. De Hultenstraat of Houtestraat is de straat aan weerszijden begracht. Pastoor DE RIDDER meende in deze blokken de Grote Schom, de Kleine Schom en dus ook de hoeve Ter Schommen te herkennen. (Nu de woning Theo KEULEERS op het Heike).

Het eigenlijke Hof ter Most, bezit van Leliendael sedert 1480 lag volgens hem op Neerkombeek aan het Regulaar (de oude hoeve VAN DEN ENDE).

Ten slotte was er nog Expoel dat als enige wereldlijke hoeve betrokken was bij de uitbouw van Smalbrabant.

Samenvattend kunnen we zeggen dat Hombeek, en zeker de de buitenwijken, de ontwikkeling, bloei en welstand vooral te danken heeft aan twee kloosters:

KORTENBERG en LELIENDAEL.

BRONNEN

F. DE RIDDER: Geschiedenis der Gemeente Hombeek (Mechelen 1931).
Geschiedenis der Parochie Hombeek (Mechelen 1934).
De Heide van Hoksdonk (Eigen Schoon & De Brabander 1832).
F. DE RIDDEN en J.LINDEMANS : Toponymie der Gemeente Hombeek (1947).
J.VERBESSELT : Het parochiewezen in Brabant (I en X) (1950, 1969).
Abdijarchief van Kortenberg.

43. HET BEZOEK AAN HET MUZEUM "MAYER VAN DEN BERGH" op 24 mei 1986.

verslag door Roger VAN KERCKHOVEN.

Het wordt stilaan traditie: HOEMBEKA mag rekenen op een flinke belangstelling, ruim veertig bezoekers, en....op de zon.
We kunnen niet beweren dat het museum MAYER VAN DEN BERGH alom bekend is. Uiteraard vroegen we ons wel af wat er achter de muren van het statige Antwerpse herenhuis wel kon schuilgaan.

Toen de konservator ons de eerste kamer binnenleide wisten we meteen dat het museum heel wat in zijn mars had. En ge moet maar een gids hebben, zoals de hoofdconservator van de stad, die de personen en de taferelen op een schilderij kan laten tot leven komen. Met evenveel kennis als humor wist hij ons onverpoosd te boeien, van het eerste woord tot het laatste.

De prachtige woning is volledig ingericht in de stijl van de tijd toen de meesterwerken tot stand zijn gekomen. Dat maakt echt indruk. Precies onder die indruk gaat je de werken anders bekijken. In ons land is in tal van musea, kerken en openbare gebouwen veel middeleeuws kunstwerk te zien, maar dikwijls is de kwaliteit minderwaardig, zodat nog slechts de ouderdom belangrijk is. Daarom is dit museum waarlijk zo uitzonderlijk: bij de selektie werden enkel werken van hoge kwaliteit weerhouden. Je staat er in bewondering voor Breugels 'Dulle Griet", net alsof ze gisteren geschilderd was.

Hoe interessant musea ook kunnen zijn, mooi lenteweer blijft toch ook een grote aantrekkelijkheid. Aldus konden we bij ons bezoek dat erop volgde aan het park van het domein "Ter Linden" van deze lentepracht tenvolle

genieten.
Christian en Marie-Christine de MEESTER gidsten ons naar de oranjerie van het kasteel, om er even te verpozen bij bij een glas wijn.

Na de groepsfoto op het pui van het kasteel wandelden we het park in. Vooral de bloeiende azalea's kleurden het panorama enig mooi. We slingerden mee met debospaden, weliswaar soms nog wat zompig, en vanuit verschillende hoeken kregen we telkens een ander uitzicht op het kasteel.

Wie het wat fris vond na de wandeling konzich vergenoegen bij het knetterend haardvuur in de orangerie, aan wat versnaperingen en één of wat meer glaasjes wijn.

We keerden terug van een uiterst geslaagde uitstap. Het kon ook moeilijk anders. Gingen we niet met twee "de Meesters" op stap?

Pieter Bruegel de Oude (1527 28 - 1569). de *Dulle Griet* (detail)

44. (P.9) DE NATUURWANDELING OP ZONDAG 8 JUNI 1986.

De animatoren uit onze kring voor Natuur en Landbouw, onder de niet geringe impuls van Marie-Louise LAMAR-MIES, sloten hun eerste project reeds af met een verhoopt maar bijna niet te verwachten succes.

De Twaalf Apostelenwandeling door M.L. LAMAR-MIES.

De eerste Juniweek was het weer archi-slecht en de vooruitzichten voor de wandeling waren niet bijster prettig: vrijdag en zaterdag regende het immers pijpestelen. Maar het weer schaarde zich aan de zijde van de natuurminnaars en zondag op het vertrekuur van Hoembeka's wandeling was het plots ZACHT en ZONNIG!

Dankbaar voor deze meevaller, vertrokken blijgezind negenennegentig "apostelen-zoekers". Buiten verwachting groeide dit aantal nog aan tot 112 wandelaars: 100 gewone en waarschijnlijk de 12 te zoeken apostelen ?

Onderweg werd er op een vlotte manier deskundige uitleg verschaft door Paul BEHETS over de oude hoeven en nederzettingen in Op-Hombeeks gebied. Theo SLACHMUYLDERS belichtte ook nog een paar merkwaardigheden op het wandelpad.: de prachtige zelzame haagbeuk aan het begin van de Bosstraat, de twaalf bomen die zo'n geheimzinnige kring vormden, midden in het veld naast het domein van Baron de Meester, en de open loopstal voor de koeien van Oscar DE GREEF.

INFO - 7

Wel wat dorstig kwamen we aan de drankstand bij het kapelletje van de Rechtestraat, waar iedereen zich kon tegoed doen aan een frisse slok. Een kleine toespraak van de voorzitter: Hoembeka verheugde zich meteen on drie nieuwe leden.

Tevens werd daar door Gust MOENS, voorzitter van de KWB-actiegroep van Zemst-Laar en Pikkerie een korte uiteenzetting gehouden over de problematiek die in de streek aan de orde is omtrent het dreigend teloor gaan van het natuurgebied "BOS VAN AA" De gevreesde stortplaats voor het gewest Brabant zal daar misschien komen.

Een heemkundekring respecteert en bestudeert niet alleen wat door onze voorouders in onze streek is gerealiseerd, ze is ook begaan met al het moois van die streek, de mooie natuur niet in het minst. Om deze te behouden of zelfs te verbeteren hebben de Hoembeka-leden veel over. Spontaan sloten de wandelaars zich dan ook aan bij de actie tegen de plannen tot het realiseren van die vuilnisbelt. Ze tekenden graag de petitielijsten van het actiecommite.

Na de rust- en verfrissingspauze werd het laatste deel van de wandeling aangevat, nog steeds genietend van het gezegend lenteweer en druk gissend naar de oorsprong van de naam van de wandeling. Bij het eindpunt werden de antwoordbriefjes in de trommel gedeponeerd. Er waren veel juiste en zeer dikwijl ludieke antwoorden. De naam was immers gekozen naar de 12 bomen in een kring gepland. Het lot duidde volgende winnaars aan: Marie-Louise DUMON, Albert ROSIERS en Marcel VERBRUGGEN. Ze ontvingen hun prijs.
Een succes ? Moet het nog herhaald ? Het was bovendien overduidelijk te achterhalen uit de vraag van zovelen : " We wandelen volgend jaar toch weer ?"

****

BOS VAN AA heeft de Hoembeka leden niet onberoerd gelaten. Alle begrip kan tenvolle opgebracht worden voor onze dorpsgenoten van de Pikkerie en omgeving. Wie zou er een vuilnisbelt in zijn achtertuin wensen, vanwaar de kwalijke geuren, gedreven door de overwegende westerwinden, permanent boven uw daken hangen? Wie wenst een kweekplaats voor ratten achter zijn deur?

Enkele leden zijn een kijkje gaan nemen op het besproken grondgebied, net over de hombeekse grens. Er ontwikkelde daar een biotoop voor dier en plant die ge niet voor mogelijk zou achten.

Daarom: GELEID BEZOEK IN HET BOS VAN AA ! Uitnodiging:

Wie nog wat liefde heeft voor een stukje ongerepte natuur, kan met zijn familie en vrienden mee een kijkje gaan nemen in het bos van Aa.

ZONDAG 7 SEPTEMBER

We verzamelen om 14.30 uur in de dreef, gaande van Zemst-Laar naar Humbeek, aan de electriciteitskabine.

Ontdek wat moois,
bij de deur,
in eigen Hoembeka-tuin !

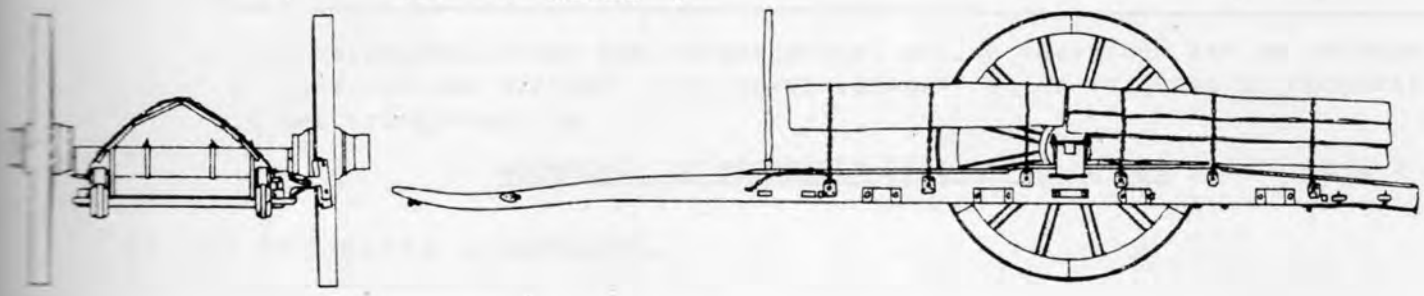
INFO-8

45. WANDELUITSTAP met BARBECUE Zaterdag 30 Augustus '86.

Ieder lid ontving reeds een persoonlijke uitnodiging voor hemzelf, familie en vrienden. Het jaarlijks gezellig onder-onsje is een ideale gelegenheid om ook eens kontakt te hebben met ega's, kinderen en familie van de "heemkundigen" (sic.)! Er zal niet (te veel) gezeurd worden over projecten en zo !?!

Bijeenkomst : 14.30 uur aan het kringlokaal, gemeentehuis, Hombeek. Onze rit gaat eerst met de auto's naar het Brabantse Grimbergen. Daarna volgt er de enig mooie MAALBEEK-WANDELING ter plaatse, onder begeleiding van een gids.

GRIMBERGEN : Voor velen onder ons misschien een ongekende buurgemeente, heeft beslist heel wat te bieden. Door de inspanningen van de gemeentebestuurders werd daar een oud patrimonium bewaard. We zullen er iets kunnen ontdekken van een vroegere glorie, die op andere plaatsen reeds lang verdwenen is.
DE MAALBEEK loopt als een rode draad door onze wandeling. We vertrekken aan de LIERMOLEN, een van de gerestaureerde watermolens die Grimbergen bezit. Daarin werd een maalderijmuzeum ondergebracht. Op onze tocht liggen zowel zeer merkwaardige hoeven als eenvoudige oude woningen. Het kader blijft natuurlijk steeds even imponerend.

Bij de TONNEMOLEN is er gelegenheid tot een drink in een prachtige omgeving. Daar kunnen we ook een lemen schuur, die oud boerenalaam herbergt, bewonderen. We kronkelen met de beek mee tot aan het GULDENDAL, een juweel van een zeer oude pachthoeve, de zogezegde stallingen van het kasteel DE MERODE.

17.30 : Vertrek uit Grimbergen.
18.00 : Aperitief "DE RIDDER" op het HOF TER HEIDEN.
18.30 : Barbecue

Kabeljauwfilets
Steak of 2 Hamburgers
met
diverse groenten en sausen
Geflambeerde Pannekoeken

Deelname in de kosten voor de barbecue : volwassenen: 390,-FR.
kinderen (-12): 250,-FR.

We hopen die dag te kunnen genieten van een milde augustus-zomerdag, en dat ge er zult kunnen bijzijn !

INFO - 9

46. HET DOKUMENTATIECENTRUM — Paul BEHETS.

Op de vrijdagen 25 April en 30 Mei is er naarstig verder gewerkt aan de archiefklassering. De naamplaatjes zijn alfabetisch gerangschikt. Ook tijdens het verlof hebben nog enkele leden stil verdergewerkt aan de gezinsbladen, nodig voor de opbouw van het hombeeks personenbestand.

Het schema voor de archiefopbouw werd samen met het bestuur uitgewerkt. Een projectie voor de detailuitwerking ervan is gemaakt, maar de uiteindelijke onderindelingen zullen pas volledig kunnen gemaakt worden van zodra de omvang van het materiaal bekend zal zijn.

(1) PERSONENBESTAND (GEZINSBLADEN)	MENSEN	(INDIVIDUEEL)	FEITELIJKE GEGEVENS.
(2° DE INSTELLING / VERENIGING	MENSEN	(IN GROEP)	FEITELIJKE GEGEVENS.
(3) HET PATRIMONIUM	: ZAKEN		FEITELIJKE GEGEVENS.
(4) STUDIES & BEWERKINGEN	: EIGEN GEGEVENS		VERWERKTE GEGEVENS.
(5) BIBLIOTHEEK	: ANDERE GEGEVENS		VERWERKTE GEGEVENS.

Alle belangstellenden die verder aktief willen meewerken aan de verdere uitbouw van ons Archief, zijn zeker verwacht op de volgende bijeenkomst in het kringlokaal op

WOENSDAG, 10 SEPTEMBER 1986 om 20.00 uur !!! OKE ?

47. DE PROJECTEN : OVERZICHT.

We schieten op ! Dit jaar nog zullen 6 projecten voltooid zijn. Enkele zijn nu reeds afgewerkt. In het onderstaand overzichtsschema hebben we deze projecten cursief gedrukt.

P.1	* *150 JAAR SPOOR (HOEMBEKANIA 2)*	*afgewerkt*
P.2	* *DE TENTOONSTELLING '86*	*1 November*
P.3	DE TOPONYMIE VAN HOMBEEK	
P.4	HOMBEEKSE FAMILIERELATIES	
P.5	* *DE KATTESTRAAT*	*afgewerkt*
P.6	SAGENONDERZOEK	
P.7	* *ST.MARTINUSFEESTEN*	*10 November*
P.8	LELIENDAEL	
P.9	* *DE 12 APOSTELENWANDELING*	*afgewerkt*
P.10	FOTOREGISTRATIES	
P.11	* *DE V.V.F.-TENTOONSTELLIND*	*26 September*
P.12	REGISTRATIES VAN OUDE BOMEN	

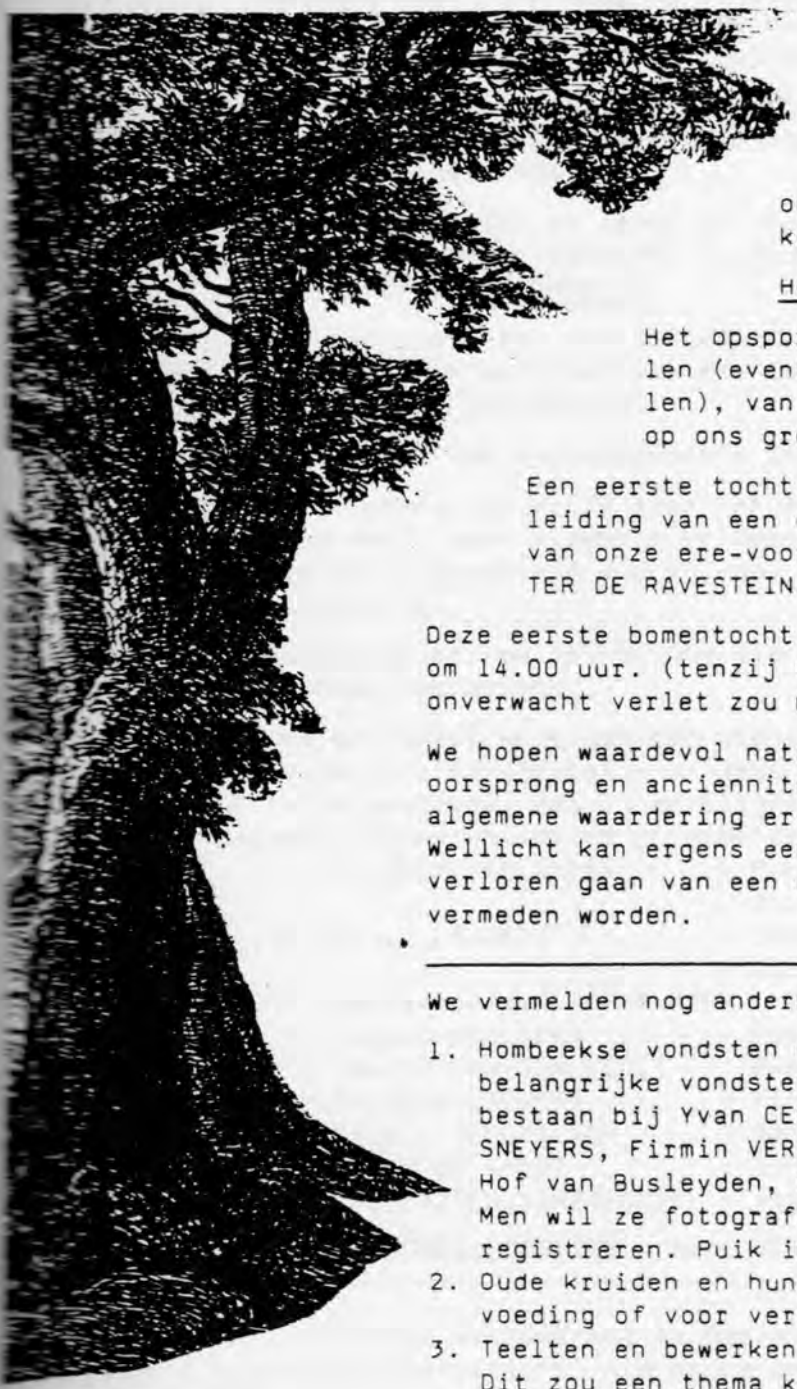
Hierna worden enkele projecten uitvoerig besproken en worden ook enkele nieuwe voorstellen geciteerd.

INFO - 10

48. DEELNAME AAN DE V.V.F.-TENTOONSTELLING

Op de Algemene vergadering van 5 September zullen de medewerkers aan dit project zich kunnen melden. Door deze deelname willen we ons als heemkundekring manifesteren ook buiten onze (vroegere-)gemeente. We hopen een sprekende stand te kunnen opstellen waarop we al onze verwezenlijkingen (Hoembekania 1 en talrijke brochures) kunnen tonen. Het zal ons tevens de gelegenheid geven om HOEMBEKANIA 2 te propegeren in voorverkoop.

49. REGISTRATIE VAN OUDE BOMEN (P.12) Marie-Louise LAMAR-MIES

Wie wil meewerken aan deze projectgroep kan zich steeds melden bij Marie-Louise.

Dit geweldig initiatief is ontstaan tussen onze uitgesproken natuurvrienden.

Het doel is:

Het opsporen, registreren, toestand bepalen (eventueel curatieve ingrepen voorstellen), van al de merkwaardigste oude bomen op ons grondgebied.

Een eerste tocht zal ondernomen worden, onder leiding van een expert-botanicus, in het domein van onze ere-voorzitter : baron Bernard de MEESTER DE RAVESTEIN op Expoel.

Deze eerste bomentocht gaat door op ZATERDAG 11 OCTOBER om 14.00 uur. (tenzij tegenbericht, indien de botanicus onverwacht verlet zou moeten geven.

We hopen waardevol natuurschoon op te sporen, plaats, oorsprong en ancienniteit ervan te bepalen, zo zal de algemene waardering ervoor kunnen bevorderd worden. Wellicht kan ergens een nodeloos afsterven of hopeloos verloren gaan van een of andere waardevolle boom aldus vermeden worden.

We vermelden nog andere projecten in ontwikkeling:

1. Hombeekse vondsten en fossielen: We weten dat reeds belangrijke vondsten, uit hombeekse bodem gedolven, bestaan bij Yvan CEULEMANS, Eddy CUYPERS, Antoon SNEYERS, Firmin VERLINDEN en in het muzeum van het Hof van Busleyden, te Mechelen.
   Men wil ze fotograferen en soort, aard en vindplaats registreren. Puik initiatief! Wie werkt mee?
2. Oude kruiden en hun recepten bij het bereiden vande voeding of voor verpleging of voor medicamenten.
3. Teelten en bewerken van vlas te Hombeek en omgeving. Dit zou een thema kunnen worden als bijdrage voor een volgende HOEMBEKANIA (3?).

50. (P.7.) SINTE METTEVIERING 1986 — Firmain VERLINDEN

Planmatig werden op de vergaderingen van Juni en Juli volgende aspecten van de viering onder de loupe genomen:

1. De plechtige misviering zal volgens hetzelfde stramien verlopen als die van 1985.Het voorstel om de drie kerkkoren te laten optreden gaat niet door: alleen het Gemengd St.Ceciliakoor zal de dienst opluisteren.

   Dit jaar is er geen TV-captatie van de Eucharistieviering. De aanvraag voor 1987 is aan het KTRC gericht. Ze wordt weerhouden en ten gepasten tijde onderzocht. Een onmiddelijke beslissing kan niet genomen worden omdat de H.Miskalender -uitzendingen 1987 langs radio en TV- nog niet is opgemaakt. Het zal ook afhangen van het beleid dat de BRT zal voeren m.b.t. de misuitzendingen. We kregen de schriftelijke bevestiging dat we hierover tijdig bericht zullen ontvangen.

2. Het stadsbestuur heeft ons de toelating verleend om de bovenzaal van het gemeentehuis te mogen mee inschakelen als tweede rommelmarktlokaal op 9 november 1986.

3. Langs de scholen en langs de jeugdbewegingen zal de jeugd meer gesensibiliseerd worden voor het dragen van talrijker lichtattributen en voor een grotere COSTUMERING.

4. Het avondoptreden van Jong-Sint-Martinus zal enigszins afgewisseld worden door het optreden van een declamatrice, die enkele St.Maartensgedichten zal voordragen.

5. In de zaal zal een aangepaste geluidsinstallatie voorzien worden

6. De receptie die vorig jaar het optreden van Jong-Sint-Martinus voorafging heeft geen algehele voldoening gegeven. Er zal nog een en ander moeten uitgedokterd worden voor ofwel een alternatief, ofwel een andere vormgeving.

6. Ook de wijze van sponsoring dient herdacht te worden en werd aan het bestuur voorgelegd.

Tussen de medewerkers aan dit project is volgende taakverdeling vooropgesteld om alle manifestatie op deze uitgebreide feestdag zo goed mogelijk te laten verlopen. Het is en blijft toch ook een feest van HOEMBEKA en daarom blijven we ook op bijkomende hulp van ALLE leden rekenen.

Firmain VERLINDEN	: Publiciteit / Sponsering / Algemene organisatie van de St. Mettestoet
FL.L. LAUWERS	: Secretariaat / St.Maartensmis / Optreden Jong-Sint-Martinus
Marie-Louise LAMMAR-MIES	: Dierenzegening
August KEULEERS	: Paardenommegang / Stoetbegeleiding
Gerard VAN DEN EEDE	: Beheer der Rommelmarkten
Raymond LAUWERS	: Finantieel beleid en sponsering
Angele SELLESLAGH	: Schuddekorfavond
Henri DE SMEDT	: Schuddekorfavond
Fam.LOOSEN-LAMBRECHTS	: Verbruik en Consommaties

51. (P.10) FOTOREGISTRATIES — Ward VERBERGT, Libert LOOSEN, Paul BEHETS

Bij de eerste vergadering is besloten geworden niet lukraak te werk te gaan maar doelgericht. Als eerte onderwerp werd een straat gekozen. Omdat de Kattestraat nu toch ook een thema voor het boek uitmaakte was de keuze dan ook meteen op deze straat gevallen. Er werd een verkenningstocht gemaakt. Om rationeler te werken werden drie groepen gevormd:

Groep A : Paul BEHETS, Walter VAN DER ELST, Louis LAUWERS
Groep B : Ward VERBERGT, M.L LAMMAR, Mit BUELENS,
Groep C : Libert LOOSEN, Agnes LAMBRECHTS, Gert LOOSEN

Op een volgende vergadering werden de bevindingen uitgewisseld en werd besloten de foto-opnamen in twee keer te doen om optimale belichting te hebben bij verschillende zonnestand. De opnamen zullen gemaakt worden door Ward VERBERGT en Libert LOOSEN.

De ingediende prijsoffertes werden ook vergeleken om daaruit dan de gunstigste prijs-kwaliteit-beslissing te treffen.

Thans zijn alle foto's van de Kattestraat genomen en ontwikkeld. Op de volgende vergadering zullen ze gecommentarieerd en geselecteerd worden. Bij iedere foto zal datum van opname, omstandigheden en een aangepaste beschrijvende tekst gevoegd worden.

Het zijn de eerste aanwinsten voor HOEMBEKA's FOTOTHEEK. Het systeem voor het bewaren van de clichés en foto's wordt nog bepaald. Alleszins wordt deze straat nu volledig afgewerkt. Pas dan zal een nieuw onderwerp aangevat worden: een straat, een wijk, een thema. Uiteraard zullen er sporadisch wel dringende foto's moeten gemaakt worden (onvoorziene belangrijke gebeurtenissen, afbraak of verbouwingen, illustraties voor publicaties e.z.m.).

De resultaten van deze eerste keuze, DE KATTESTRAAT, zullen nuttig kunnen aangewend worden voor "Hoembekania 2" en voor de Tentoonstelling, November '86!

52. 250 JAAR " de MEESTER " TE HOMBEEK.

We hebben nog maar weinig gesproken over deze zeer merkwaardige verjaardag. We willen deze toch gedenken. Het wordt een hoofthema in Hoembekania-2 en op de Tentoonstelling.

In 1736 was het inderdaad dat zich de eerste "de MEESTER" op Expoel vestigde. Het kasteel wordt thans bewoond Baron Bernard de MEESTER DE RAVESTEIN en zijn echtgenote. Een innemend man, zeer begaafd, sereen en vriendelijk. Hij is niet alleen onze ere-voorzitter, maar ook een bedreven historicus. Van zijn hand verschenen vele geschiedkundige artikels in meerdere publicaties. We citeren maar deze die verschenen in de "Handelingen" van de Oudheidkundige Kring van Mechelen:

1943: Les Seigneuries situées à Ramsdonk.
1945: Het Hof van Sint Truiden te Mechelen.
1945: L'Hof Van Haelen à Leest.
1948: Le Château d'Expoel à Hombeek.
1950: La Seigneurie de Ravestein à Hever.
1958: De wapenschilden van Sint Rombauts te Mechelen.

Baron B. de MEESTER hield in 1984 voor onze leden een zeer gewaardeerde lezing over de voorouders op Expoel. De monografie over het kasteel Expoel in 1948 in de "Handelingen" gepubliceerd zal in nederlandse vertaling in ons volgend boek verschijnen.

Op het Staatsarchief te Antwerpen vonden we in twee bundels (81 en 90) een akte van aankoop van het kasteel Expoel en verschillende land, beemd en bos, op 16 december 1936.

We citeren de aanhef en een gedeelte van de tekst ter illustratie.

INFO -

Joncker Balthasar MORETUS, Heere van Weyns, sich sterckmaeckende over sijnen broeder, joncker Simon Frans MORETUS, als over syne suster, joncfrouw Maria Isabella Jacoba MORETUS, alle erfgenaemen van wijlen joncker Balthasar MORETUS hunnen vader,
die vercoopen aen
den eerwaerde heere Petrus, Joannes DE MEESTER, canonick Zellaer in St.Rombauts kercke,
SEKER HOFF VAN PLAISANTIE, RONTSOMME IN SIJNE WAETERINGEN, MET DE HUYSINGHEN, STALLINGHEN, SCHUERE ENDE REMISE VAN COETSEN DAER OP STAENDE, MITSGADERS LANDEN, BOSSEN, VIJVERS, DREVEN ENDE PLANTAGIEN DAE MEDE GAENDE, GESTAEN ENDE GELEGEN ONDER DE GEMEYNLIJCK GENAEMT JAN DE CAELENS HOEVE,
paelende oost den H.Geest van St.Pieters tot Mechelen, suyt sheeren straete, west Jan Batist MITSAERTS ende den Heere vercooper met een der stucken lants geseyt den REYNIER ende noort het clooster van Bethaniën ende den Naldenbosch, noort west d'ergenaemen van wijlen den Heere Borgemeester DE WITTE,
liggende al te samen in eenen block ende vijfhoeck, belast met 5 st sjaers aen den Heere graeve van Hombeeck Brabant.../...

*** AGENDA ***

ZATERDAG 30 AUGUSTUS	UITSTAP NAAR GRIMBERGEN EN BARBECUE OP 'T HOF TER HEIDEN
Woensdag 3 September	(P.7.) Sinte Metteviering-projectvergadering
VRIJDAG 5 September	ALGEMENE VERGADERING, BOVENZAAL GEMEENTEHUIS, 20.00 UUR
Zondag 7 September	Verkenningstocht in 't Bos van AA biotoop
Woensdag 10 September	Archief-werkvergadering
Vrijdag 19 September	(P.12.) Natuur en landbouw projectvergadering
VRIJDAG 26 September ZATERDAG 27 September	VVF-TENTOONSTELLING, Scheppersinstituut, Mechelen
Woensdag 1 October	(P.7) Sinte Metteviering-projectvergadering
Zaterdag 14 October	(P.12.) Bomenexploratie
Vrijdag 24 October	Bestuursvergadering

Ward DE KEMPENEER, Louis LAUWERS,

HOEMBEKA-LEDENLIJST 1986

Paul BEHETS	Antwerpse steenweg, 303	2500	LIER	03.4806158
Stan BEHETS	St.Martinusstraat,6	2930	HOMBEEK	015.417404
Angèle BEHETS-SELLESLAGH	idem			
Mit BUELENS	Oude Bankstraat,18	2930	HOMBEEK	015.421691
Lieven CUMPS	Kapelseweg, 158	2931	LEEST	015.419280
Eddy CUYPERS	Pikkeriestraat,26	2930	HOMBEEK	015.611498
Stephan DE COCK	Daelenborchstraat, 8/202	2800	MECHELEN	015.216190
Ward DE KEMPENEER	Kukkelbosstraat, 76	3610	DIEPENBEEK	011.321877
Jaak DE MAEYER	Diepestraa, 15	2930	HOMBEEK	015.411159
Baron Bernard de MEESTER	DE RAVESTEIN /Expoelstraat,2	2930	HOMBEEK	015.413491
Baron Christian de MEESTER	DE RAVESTEIN /Walestraat,16	2930	HOMBEEK	015.411463
Barones Marie-Christine	DE ROEST D'ALKEMADE OEM DE MOEZENBROECK / idem			
Hendrik DE SMEDT	Walestraat, 4	2930	HOMBEEK	015.412362
Hendrik DE VLEESCHOUWER	Fr.REYNIERSSTRAAT, 12	2930	HOMBEEK	015.422202
Jozef DE WIT	Kleine Barreelstraat, 74	2800	MECHELEN	015.415689
Lisette POLSPOEL-FIERENS	Schonenberg, 82	2800	MECHELEN	--
André GEETS	Schoorstraat, 32	2930	HOMBEEK	015.423042
Anita GOOVAERTS	Mechelseweg, 19	2930	HOMBEEK	015.418071
François GOOVAERTS	Driesstraat, 11	2930	HOMBEEK	015.415745
Wilfried HELLEMANS	Carmosteynstraat, 11	2930	HOMBEEK	015.422771
Jan JANSSENS	Bergboslaan, 51	2900	LONDERZEEL	052.301080
Maria JANSSENS-VERLINDEN	idem			
August KEULEERS	A.VAN DE WIELELEI, 2	2100	DEURNE	03.3247582
Henri KEULEERS	Hombekerkouter, 63	2930	HOMBEEK	°15.419241
Marcel LAMMAR	Sparrenstraat, 17	2930	HOMBEEK	015.418863
Marie-Louise LAMMAR-MIES	idem			
Pascal LAMMAR	idem			
Thierry LAMMAR	idem			
Joris LAUWERS	Hombekerkouter, 55	2930	HOMBEEK	015.415800
FL.Louis LAUWERS	Bankstraat, 27	2930	HOMBEEK	015.413137
Raymond LAUWERS	Hombekerkouter, 33	2930	HOMBEEK	015.412162
Francine LEEN	Zepstraat, 7	2930	HOMBEEK	015.414670
Libert LOOSEN	Fr Reyniersstraat, 20	2930	HOMBEEK	015.417411
Agnes LOOSEN-LAMBRECHTS	idem			
Gert LOOSEN	idem			
Gerarda MARIEN	Bankstraat, 49	2930	HOMBEEK	015.411287
Willem MEULDERMANS	Middenveldweg, 4	2930	HOMBEEK	015.419079
Jan O.R. MISSINE	Stuivenbergbaan, 85	2800	MECHELEN	015.412088
Frans PARIJS	Bankstraat, 51	2930	HOMBEEK	015.415745
Gert SINTEBIN-HERMANS	Walestraat, 14	2930	HOMBEEK	015.412660
Albert SLACHMUYLDERS	Mechelseweg, 1	2930	HOMBEEK	015.413089
Theo SLACHMUYLDERS	Beigemsteenweg, 239	1851	GRIMBERGEN	--
Hendrik SOMERS	Bleekstraat, 6/406	2800	MECHELEN	015.218958
Jozef SOLIE	Zemstseweg, 30	2930	HOMBEEK	015.416447
Albert TECK	Humbeeksebaan, 88	2940	ZEMST-LAAR	015.613097
Vera DE VRIES-VAN ASCH	Genevenne, 29	3290	DEURNE-DIEST	--
Gerard VAN DEN EEDE	Bankstraat, 56	2930	HOMBEEK	015.416525
Frans VAN DEN HEUVEL	Diepestraat, 15	2930	HOMBEEK	015.411159
F.Leopold VAN DEN WIJNGAERT	Spiegelstraat 9/104	2800	MECHELEN	015.218582
Walter VAN DER ELST	Dageraadstraat, 57	2800	MECHELEN	015.202230
Maryse VAN HOOF-ROBIJNS	Kapelseweg, 144	2930	HOMBEEK	015.420999
Roger VAN KERCKHOVEN	Stationslaan, 47	2940	ZEMST	015.610810
Leo VAN LAER	Kerkhoflei, 72	2800	MECHELEN	015.216963
Herman VAN LINT	Carmosteynstraat, 2	2930	HOMBEEK	015.410166
Amanda VAN OPSTAL-VERBERGT	Diepestraat, 6	2930	HOMBEEK	015.412396
Josée VAN UTTERBREECK-VAN DOREN	Steppeke, 76	2950	HOFSTADE(Z)	015.612628
Ward VERBERGT	Zemstseweg, 35	2930	HOMBEEK	015.416703
Firmain VERLINDEN	Stationsplein, 4	2930	HOMBEEK	015.411987
Marc VERLINDEN	Bankstraat, 40	2930	HOMBEEK	015.420854
Roger VERTENTEN	Mechelseweg, 38	2930	HOMBEEK	015.412439
Ilda WEYTS-VAN DER ELST	idem			

INFO

1° Jaargang, N°6

SEPT.-OCT.1986.

kontaktblad van Hoembeka

VOORALSNOG DIT NOG...!

Een vereniging is maar zo actief als haar leden het zijn!
Hoembeka heeft in 1986 zeker het roer niet uit het water genomen. Alle leden hebben zich dan ook kunnen uitleven in een of andere activiteit. Dat gebeurde dan ook. Bovenal kent onze kring enkele stuwers zonder wie geenenkele organisatie had kunnen lukken.
Ook dank zij dezen was de barbecue ook dit jaar weer een succes. We vinden het niet vanzelfsprekend dat alles zo netjes was voorbereid op het Hof Ter Heyden, en nadien ook weer zo ordelijk was opgeruimd. Een extra dank dus aan allen; Ward Verbergt en Liselotte, Walter Vercruyse en Mies, Koen en Viviane, de groep Loosen met in't bijzonder Gert, de Chiro van Hombeek en al de minder zichtbare wroeters, die we misschien nu vergeten maar die het ons toch niet kwalijk nemen.
Ook dank aan Cris en Christine en aan de Abdis van Kortenberg die ons lieten delen in het enig mooie kader van het Hof Ter Heyden.

53. DE ALGEMENE VERGADERING VAN 5 SEPT.1986

Er waren wat minder aanwezigen, slechts 21, op de laatste Algemene Vergadering. Een themabespreking stond niet op het programma zodat het eerder een werkvergadering van de hele Kring geworden is.
1. Het verslag van de vorige vergadering werd goedgekeurd.
2. 3. en 4. De drie hoofdbrokken voor 1986 werden doorgenomen:
Hoembekania 2, De Tentoonstelling, De St.Mettefeesten.
De Algemene vergadering voor 7 November voorzien werd naar 17 October verplaatst. Het wordt grotendeels een organisatievergadering voor de komende activiteiten. Een organisatiefiche werd ingevuld door de aanwezige leden. De andere krijgen ze thuis en gelieven op te geven waaraan ze willen meewerken. De volledige taakverdeling wordt op volgende vergadering voorgelegd. WE REKENEN OP IEDEREEN!
Angèle SELLESLAGH zegt toe op volgende vergadering wat minder bekende liedjes uit haar verzamelwerk toe te lichten (lees "te zingen"). Ze stelde immers in samenwerking met Mit BUELENS en de Juffrouwen MARIEN een verzameling op van te Hombeek geregistreerde kinderliedjes, aftelrijmpjes, enz. genoemd: "BEELDEN UIT ONZE KINDERJAREN...".

54. HOEMBEKANIA 2, DE TENTOONSTELLING, DE SINTE METTE FEESTEN.

Zoals we vroeger reeds deden, willen we ook deze maal iets bijzonders maken van deze drie belangrijkste feiten van het jaar 1986!

INFO -2

- " EXPOEL, VOLK en SPOOR." , deel 2 van onze reeks HOEMBEKANIA is nu volledig af en persklaar. Het zal op de tentoonstelling van November aan het publiek worden voorgesteld.
De voorintekenformulieren zijn te Hombeek rondgedeeld. Dorpsgenoten buiten Hombeek wonend krijgen een toegestuurd.

WIE SCHOOLKAMERADEN, VRIENDEN, KENNISSEN, FAMILIELEDEN ENZ. KENT BUITEN HOMBEEK EN DIE AAN ONZE PUBLIKATIE ZOUDEN KUNNEN GEINTERESSEERD ZIJN, WORDEN VERZOCHT HUN ADRESSEN OP TE GEVEN.

Straks volgt HOEMBEKANIA 3. Blad voor blad wordt de kleine geschiedenis van ons dorpje vastgelegd en bekend gemaakt. Een hoofddoel van de kring. Gemeende dank gaat dan ook aan alle medewerkers die er uren en uren van hun vrije tijd hebben ingestoken, zonder enig eigenbaat, enkel omdat ze Hombeek willen geven wat Hombeek toekomt.

- De Tentoonstelling zal de 5 thema's van "EXPOEL, VOLK en SPOOR" bevatten. Bovendien zal er nog een aantrekkelijke fotogalerie worden opgericht van de " TOP 80" ! Meer dan negentig te Hombeek wonende tachtigjarigen zullen er hun plaats in krijgen. Voor diegenen die te HOmbeek geboren zijn zal er hun kwartierstaat worden bijgevoegd. Ward VERBERGT is al volop op fotosafari getrokken.

- De Sinte Mette-Feesten: derde hoofdbrok voor November.
We geven U het definitieve dagprogramma:

10.30 u. Plechtige Sint-Maartensmis in de kerk, opgeluisterd door het Gemengd Ceciliakoor en de Koninklijke Harmonie Sint-Martinus.
11.30 u. Dierenzegening van alle huisdieren op het kerkplein.
12.00 u. Paardenommegang door de ruiters van diverse rijverenigingen. Ze begeleiden Sint Maarten te paard.
13.00 u. Rommelmarkt in de bovenzaal van het Gemeentehuis en in de zaal De Leeuw van Vlaanderen.
18.00 u. Sintemettestoet met lichtattributen voor de kinderen. Het parcours van vorig jaar wordt uitgebreid tot de Leliëndaal-, Carmosteyn- en de St.Martinusstraat.
19.00 u. Schuddekorfavond op het voorplein van het Gemeentehuis voor alle deelnemende kinderen aan de stoet.
19.30 u. Apotheose in de bovenzaal van het Gemeentehuis met optreden van Jong St. Martinus, afgewisseld met Sint-Maartensgedichten.

Het is nu eenmaal zo dat in deze eerste novemberdagen al onze publieke manifestaties geconcentreerd liggen. Ze zullen de ijkmaat worden of en hoe HOEMBEKA bij de hombeekse mensen aanslaat. Daarom moet alles perfect voorbereid en uitgevoerd worden.

De Algemene Vergadering van
Vrijdag 17 October
zal bijna uitsluitend worden gewijd aan de voorbereiding, de organisatie en de taakverdeling voor deze belangrijke manifestaties.
We vertrouwen er op
dat alle leden een steentje zullen willen bijbrengen, hoe klein ook. Indien U niet kan aanwezig zijn op de vergadering, meldt dan waaraan U wil meewerken. Of HOEMBEKA lukt hangt van ons allen af!

INFO - 3

55. HOEMBEKA en de andere HEEMKUNDEKRINGEN.

Onze aanwezigheid op de V.V.F.-Tentoonstelling te Mechelen op 26 september 1986.

Tussen de vele standen van de andere, gerenomeerde heemkundekringen is de stand van HOEMBEKA wel opgevallen door zijn grote aantrekkelijkheid en verzorgde afwerking. Van standen opzetten krijgen we stilaan een handje weg. Bovendien is Ward VERBERGT intussen al meester-bouwer geworden.

We hebben deze gelegenheid te baat genomen om een wat diepgaander kontakt te hebben met bestuursleden van de ons omringende heemkunde kringen.
Uit deze confrontatie zullen dan ook heel wat bedenkingen gemaakt worden op gebied van: de werking en uitstraling naar buiten,
de ledenwerving, lidmaatschap en de tegenwaarde,
het informatieblad en de verspreiding,
de publikaties, vorm, inhoud en kostprijs,
de kontakten.
Op de volgende bestuursvergadering wordt dit een thema. Als algemeen besluit kunnen we toch nu reeds deze vaststelling maken: ALS NOG ZEER JONGE HEEMKUNDEKRING IN EEN EERDER KLEIN "HEEM" MOET HOEMBEKA ZEKER NIET STAAN TE BLOZEN TUSSEN DE ANDERE. WE HEBBEN TOCH REEDS HEEL WAT VERWEZENLIJKT!

56. P.12 - REGISTRATIES VAN OUDE BOMEN — Marie-Louise LAMMAR-MIES

Het was voorzien hiermede een aanvang te nemen op 11 October. Wegens een geplande jachtpartij op het domein Expoel moet een ander gebied eerst aan de beurt komen. Alleszins was toch ook al een gelijkaardige opsporingstocht gepland in het domein van Baron Chris de MEESTER en van Jacky DE MAEYER.

1 Vaasvormige *Zelkova*
2 Aan de basis vertakte eik
3 Schilderachtige grove den
4 Zuilvormige cypres
5 Engelse iep met ovale kroon
6 Es met eivormige kroon
7 Kegelvormige zilverspar
8 Treurwilg

De natuurvrienden hielden op 7 september hun tocht in het BOS VAN AA. Iedereen was begeesterd. Marie-Louise stelde hierover een kleine geillustreerde brochure samen waaruit we dit weerhouden:

Het BOS VAN AA ligt thans nog uitsluitend op het grondgebied van Zemst. Vroeger strekte het zich uit tussen de AA-beek en de Larebeek, tot Hoksdonk en de bossen van SMALBRABANT, ten Zuid-westen, tot 'e Gravenbos te Humbeek.

De AA-beek wordt bij 't bos van AA gevormd uit de Gillebeek en uit de Driesbeek; vormt de grens tussen Kapelle en Zemst (Hoksdonk) en, na haar samenvloeien met de Larebeek, de grens tussen Kapelle en Hombeek; vloeit verder onder de namen Steenmolenbeek, Paardenbeek en Diepebeek, naar Leest, waar zij in de Zenne uitmondt.

INFO -4

EEN 85 JARIGE VERTELT OVER HET BOS VAN AA:

" Graaf DE MERODE kreeg het Bos van AA van de staat voor de geldelijke steun die hij gedaan had bij de onafhankelijkheid van België-Holland.
In het jaar 1830 bedroeg dat 300 hectaren en er stonden maar twee boerderijen in het midden. De Graaf heeft er 3 laten bijbouwen, die hij altijd heeft verhuurd. Daarna kon iedereen er bouwen maar alleen op jaarschaal. In de jaren 1936 waren de meeste vervallen, die heeft men dan op 30 jaar vernieuwd en vervielen dan weer in 1966. Dan heeft de rentmeester, gezien de nieuwe pachtwet, het afgeraden zulks nog te vernieuwen.
In 1948 had ik nog de gelegenheid een leegstaand gebouw over te nemen. De rentmeester van de Graaf gaf mij terug een jaarschaalhuur van 30 jaar hetgeen dan in 1972 bevoordeelde.
In 1972 stonden er 21 boerderijen. Ze werden onteigend voor veranderingswerken aan het Kanaal. Eerst hadden ze maar 142 ha. afgemeten. Het kwam niet tot een overeenkomst. De familie DE MERODE stelde aan de Maritiem voor alles of niets te nemen. Ze hebben alles genomen.

Mijn familie heeft er het langst gewoond, vanaf 1849. Dus, ze hebben daar 125 jaar geboerd. In 1932 had ik, Arnold, de gelegenheid van het bedrijf van onze naaste gebuur Frans VAN MOER over te nemen en ben dan 6 weken nadien getrouwd. Mijn zuster Louisa heeft het bedrijf van vader overgenomen. Hij stierf op 78 jarige leeftijd. In 1972 werd, zoals gezegd, het ganse bos van AA onteigend. Toen men dan het Sas uit Humbeek heeft verplaatst naar de grens Kapelle (donkere ham) in de jaren 1911, heeft Brussel ook al 10 meters grond van bos van AA afgenomen om een nieuwe dijk te bouwen, gezien het water dan ook 4 meters werd verhoogd: toen.
Zulks heb ik goed geweten aangezien ik dan 10 jaar was. Dat werk werd gedaan door 60 man met de schup en de kruiwagen. Ze verdienden toen 2,50 frank om 10 uur te werken. Een grote pint kostte in die tijd 10 centimen.

Hombeek:

de rivier
DE ZENNE.

(oude Engelse gravure)

Dezelfde stuwers voor natuur en landbouw hadden ook nog een wandeling gepland in het Mechels Broek. Deze trip wordt uitgesteld omdat de gids niet vrij is die dag. Niet getreurd, maar een andere wandeling dan:

Op Zondag 19 October om 14.00 uur,(samenkomst en vertrek aan de zennebrug) kunnen zij die hun benen eens willen uitstrekken meewandelen langs de Zenneboorden. Goed begaanbare wegen!
In Leest wordt even verpoosd in de "Drei Gapers" om dan dan terug te keren langs de overzijde van de rivier.
We duimen dat het weer meezit voor de liefhebbers-wandelaars!

INFO - 5

57. P.10 FOTOREGISTRATIES

Ward VERBERGT, Libert LOOSEN, Paul BEHETS

De eerste opdracht van deze projectgroep is tot een goed einde gebracht. De Kattestraat werd fotografisch vastgelegd (anno 1986) en wordt de eerste straat-in-beeld voor de fototheek. Er zal ook nuttig gebruik van gemaakt worden voor HOEMBEKANIA 2 en voor de tentoonstelling.
Een ander tijdsbeeld zal de fotoreeks zijn die Ward VERBERGT nu maakt van alle hombekenaren die ouder zijn dan 80 jaar. Door jaarlijkse aanvullingen met kiekjes van de "schachten"-tachtigers wordt dit later zeker ook een enige archiefverzameling.

58. FOSIELEN EN BODEMVONDSTEN TE HOMBEEK (P.13) Marie-Louise LAMMAR-MIES

Op voorstel van Jacky DE MAEYER en Frans VAN DEN HEUVEL werd een indelingslijst opgemaakt voor katalogering. Op de vergadering van 10 October werd deze reeds ingevuld met alle gegevens van de leden. (soort, vindplaats, datering, huidige bewaarplaats). Een volgende stap is deze ook fotografisch te registreren. Deze winter brengt de groep een bezoek aan het "Hof van Busleyden". Vondsten uit Hombeek zullen genoteerd worden.

In dezelfde werkgroep zijn volgende thema's ook behandeld:

- kruiden en geneeskundige recepten.
- een spoorwegberm op de tentoonstelling (leiding: Gust KEULEERS).
- De vlasteelt in onze streek. Een bijdrage aan Hoembekania 3. Er werd al aardig wat bijeengebracht!

Theo SLACHMUYLDERS wist voor de verassing te zorgen door uit te pakken met een leerrijke dia-montage met kommentaar.

59. P. 14 KINDERLIEDJES / AFTELRIJMPJES Angèle SELLESLAGH, Mit BUELENS.

We wisten wel dat Angèle achterbaks wat uitspookte en Mit al eens ter hulp geroepen had. We wisten niet dat ze beiden in 1984, 1985 en 1986 reeds meer dan 100 stuks hadden opgeschreven in hun notitieboek die ze noemden:

"BEELDEN UIT ONS KINDERJAREN..., Liedjes en rijmpjes uit de vergeethoek, opgediept en opgeschreven door Angèle SELLESLAGH en Mit BUELENS."

Om van een project-groep te spreken avant la lettre!
We geven er enkele liedjes uit en beginnen met de eerste bladzijden:

Dit liedje werd in de winter gezongen. Het was tijdens de gure koude een welgekome voetverwarmertje. De kinderen sloegen met vijf of zes de armen over mekaars schouders. Meerdere rijen sloten er zich bij aan. De hele troep trok dan luidkeels zingend en stampvoetend de speelkoer rond:

Wie gaat er mee naar America
daa mutte woa nie weirke
eete en drinke oep ons gemak
en slaape geleik eu veirke!

INFO - 6

Ge moest es zien oe da dat gaa
Asse me de blokke oep de deure slaage
iënen deuts en ei mu kapot
en ei ei giën haar oep zoane kop!
Plekkop!

Bij de volgende strofe ging het dan in looppas:

Den hond in't kot, de deu oep slot, awoe, awoe, awoe !!!

Dan begon alles van voor-afaan tot de rijen zich dichter en dichter aansloten. Het warmde goed op. Vaak ging het zo door tot de schoolbel er een abrupt einde aan maakte en de ganse troep uiteenstoof om in de klasrijen te gaan staan. Een ander opwarmertje was het volgende:

Aa, aa, aa, men voekes emme kaa
de stoof wil nie branne, en de roeëk komt oeêt de sgaa!

We hopen dat op de volgende vergadering wat tijd rest om hierop wat dieper in te gaan. Het geheel is zo merkwaardig dat velen, die het nog hebben meegemaakt, blij verrast zouden zijn met een dergelijk bundeltje in boekvorm.

*** AGENDA ***

VRIJDAG 17 OCTOBER :ALGEMENE VERGADERING
VRIJDAG 31 OCTOBER : OPENING VAN DE TENTOONSTELLING "EXPOEL, VOLK en SPOOR"
ZATERDAG 1 NOVEMBER : TENTOONSTELLING
ZONDAG 2 NOVEMBER : TENTOONSTELLING
MAANDAG 3 NOVEMBER : TENTOONSTELLING, sluiting.
Woensdag 5 November : Werkgroep SinteMettefeesten
ZONDAG 9 NOVEMBER : HOMBEEKSE SINTE-METTE-FEESTEN
Woensdag 19 November: Werkgroep Natuur en Landbouw
Vrijdag 21 November: Bestuursvergadering
Woensdag 3 December: Werkgroep Folklore
Woensdag 17 December: Werkgroep Natuur en Landbouw
VRIJDAG 19 DECEMBER: DE ALGEMENE JAARVERGADERING
Iedere Zaterdagvoormiddag bijeenkomst voor de groep Familiekunde.

Ward DE KEMPENEER,
Secretaris.

Louis LAUWERS,
voorzitter.

1° Jaargang, N°7

November-December 1986

INFO

kontaktblad van Hoembeka

Met dit nummer sluit "INFO" zijn eerste jaargang. Hiermee ook besluit Hoembeka zijn vierde werkingsjaar; een enige gelegenheid om enkele beklijvende gedachten van onze voorzitter vooraf onder ogen te nemen.

Beste vrienden,

Al zeker een nuchtere vaststelling : Onze heemkundekring HOEMBEKA bloeit...! 1986 het explosiejaar ! De liefde voor ons heem wilden we toch uitdragen. Dat is gelukt. Het antwoord is dan ook niet uitgebleven. HOEMBEKA is nu een duidelijk begrip geworden in ons dorp. Nuchtere vaststelling ? Nuchter, maar het geeft toch een warm gemoed. We zijn niet alleen geroerd maar zelfs een beetje fier.

Nemen we even info '86 door dan kunnen we maar verheugd zijn om al wat zo goed verliep: onze twee voordrachten "De Brabantse omwenteling" en " Smal Brabant", ons bezoek aan Mayer Vandenbergh en het kasteel van Edegem, onze uitstap naar Grimbergen en barbecue, onze Twaalf-Apostelenwandeling, de geanimeerde projectvergaderingen soms met dia's of met film, onze aanwezigheid tussen de andere heemkringen op de VVF-tentoonstelling, onze diverse leerzame natuurwandelingen en exploraties en dan laatst maar zeker niet het minst ons drieluik : onze tentoonstelling, ons boek, onze St.Metteviering. Weergaloos.

Moet een voorzitter peilen naar het waarom van zoveel succes? Hij krijgt veeleer het gelukkig gevoel niet alleen te staan en krijgt de behoefte eens welgemeend DANK te zeggen!

Dank aan de vele leden die steeds in de bres stonden bij zoveel verscheiden bezigheden; stille vorsers, schrijvers, verzamelaars, fotografen, werkers vóór-, tijdens- en na manifestaties en realisaties.

Dank aan meer dan tien nieuwe leden die zich grootdeels engageerden.

Dank ook aan alle leden die niet altijd in de mogelijkheid waren zo actief mee te werken, maar toch mede door hun lidmaatschap hun grotere sympathie betoonden en de kring trouw bleven steunen.

Dank aan de projectleiders; initiatiefnemers en echte gangmakers.

Dank aan de opstellers van thema's voor Hoembekania 2 en voor ons nieuw kontaktblad "Info", en aan de vertaler van "Het kasteel Expoel".

Dank aan de genegen gastheren van het Hof ter Heyden.

Dank aan het stadsbestuur dat ons kultuurverrijkend initiatief steunt.

Dank aan de beheerders van het gemeentehuis die ons zeer genegen zijn.

Dank aan de tekenaar van Hombeek-station die bovendien onbaatzuchtig tot veel hulp bereid was.

Dank aan de parochieherder die zijn deel draagt in het laten waarderen van ons werk, vooral bij de luisterrijke misvieringen.

INFO-2

Dank aan personen en instanties die ons onmisbaar tentoonstellingsmateriaal ter beschikking stelden.

Dank aan de vele sponsors die toch de broodnodige materiële en finantiële hulp hebben geboden.

Dank aan de K.Harmonie St.Martinus, het muziekkorps Jong St.Martinus, het gemengd St.Ceciliakoor, de jeugdgroepen van chiro Hombeek en Ruisbroek, de Balsamien wijngilde en de voordrachtkunstenares om hun onberekende medewerking.

Dank aan de ruiters en aan de "echte St.Maarten" te paard die de eeuwenoude folklore rond de patroonheilige luisterrijk uitdroegen over heel ons dorp.

Dank aan onze mensen van Hombeek, hun eigen aard trouw, die ons werk waardeerden door hun aanwezigheid op de manifestaties, door hun blijvende belangstelling voor onze publikaties, door hun medewerking aan de dierenzegening, aande verlichting en versiering der gevels en door zoveel meer.

Dank aan de beide scholen, de heemkunde waarderend, die ons moreel en daadwerkelijk steunden, aan de jeugd met zijn bezielende spontaneïteit.

Dank aan de niet vernoemden, daarom niet de vergeten maar de onopvallende, stille krachten die we ook niet willen missen.

Dank ook aan onze bestuursleden die van HOEMBEKA het beste willen maken, zich hiervoor verantwoordelijk voelen en er zich tenvolle voor inzetten zonder eigenbaat.

*Een indrukwekkende lijst en daarom een des te grotere hoop op een stralende toekomst. De wassende belangstelling voor onze heemkundekring bewijst dat we de kinderziektes ontgroeid zijn. Nu moeten we verder bouwen en daarom blijven we rekenen op de zeer gewaardeerde inzet van alle HOEMBEKA-leden en van de vele HOEMB**EKA**-sympathisanten.*

Zo mag het wezen!

Uw voorzitter,

L.Fl. LAUWERS.

Een tevreden, glimlachende voorzitter bij de TWAALF-APOSTELEN-WANDELING, 8 Juni 1986.

INFO - 3

60. HET JAARVERSLAG 1986. Ward DE KEMPENEER

Hier alle prestaties van 1986 nog eens chronologisch citeren zou een hopeloze herhaling worden. Ze zijn voldoende in Info besproken.

Een statistische analyse is een belichting uit een andere invalshoek en dit kan toch tot leerrijke besluiten leiden. Zo registreerden we:

70 LEDEN ; Waar we vorig jaar spijtig genoeg enkele leden verloren, zijn er dit jaar meer dan 20 nieuwe toetredingen. Het getal 70 werd bereikt. Zeer aktieve en enthousiaste nieuwkomers hebben bij de diverse acties zo een inzet getoond dat hierdoor ook de waarde snel ging stijgen.

7 BESTUURSVERGADERINGEN ; De tien voortrekkers trachten de kring een duidelijk profiel te geven, wat niet altijd zo eenvoudig is. Zes vergaderingen waren zuiver organisatorisch; de publikatie en de manifestaties werden voorbereid en de interne reglementering werd verder uitgewerkt. Eén vergadering was uitsluitend analytisch en evalueerde de werking en prestaties van het voorbije jaar.

6 ALGEMENE VERGADERINGEN ; Meer en meer is in kleine groepen gewerkt geworden en zo bleven de Algemene Vergaderingen tot 6 beperkt. Dit is een minimum om de voeling met de ganse kring niet te verliezen. Twee vergaderingen brachten een thema naar voor: "De Brabantse Omwenteling" en "Smal Brabant". Dit zijn beslist de meest geapprecieerde vergaderingen geworden. Deze vergaderingen open stellen voor het publiek verhoogd de belangstelling voor heemkunde.

38 SUBVERGADERINGEN in PROJECTGROEPEN ; Een adembenemend hoog cijfer ! Personen en groepen met een concreet doel konden dit veel sneller en efficienter bereiken in deze kleine bijeenkomsten. De persoonlijke inspraak en uitwerking van eigen begaafdheid en interesse werd hierdoor geoptimaliseerd.
8 Projecten werden met succes afgewerkt.
In de loop van het jaar is het duidelijk geworden dat de uniteit van de kring hierdoor niet mag geschaad worden. Permanente deelbelangengroepen zullen hieruit niet kunnen ontstaan.

7 INFO'S ; Een kontaktblad is noodzakelijk geworden om alle leden ingelicht te houden over de stand van zaken bij de zovele deelprojecten. Het blad behandelde 68 rubrieken en telde 62 bladzijden. Het staat open voor alle informaties, verslaat de aktiviteiten en poogt enkele artikeltjes van algemeen belang te bevatten.

9 MANIFESTATIES ;

- 2 tentoonstellingen : (Hombeek 1,2,3 Nov.) (Mechelen VVF 27 Sept.)
- 1 folkloristische manifestatie (St.Mette 9 Nov.)
- 2 Kulturele uitstappen: (Maeyer Vandenbergh 24 Mei) (Grimbergen 30 Aug.)
- 4 Wandelingen : (12 apostelen 8 Juni) (Bos van AA 7 Sept.) (Zennedijk 19 Oct.) (Mechels Broek 29 Nov.)

1 BOEK ; "EXPOEL, VOLK en SPOOR" . Dit is beslist de belangrijkste verwezenlijking geworden van 1986. Het is een waardevol puik boek waarover niets dan lof. Er is door zovelen hard aan gewerkt geworden maar het heeft de moeite geloond. De HOEMBEKANIA-REEKS in zovele huisbibliotheken zal later een getuigenis blijven van wat we nu doen. Goede, originele en hombeek-eigen manuscripten opstellen is het hoofddoel van HOEMBEKA. Met een lichte woordspeling zou ons devies kunnen zijn "GEEF AAN HOMBEEK WAT HOMBEEK TOEKOMT !"

61 HET FINANTIEEL RAPPORT Louis LAUWERS

Hierbijgevoegd vinden de leden de finantiële eindafrekening voor dit jaar. Het is duidelijk dat HOEMBEKA geen winstoogmerk heeft maar zich vooral in dienstbaarheid stelt naar de bevolking. Het boek en het kinderfeest van St. Maarten kosten heel wat. Gelukkig mogen we op zoveel steun, ook geldelijk, van sponsors rekenen die ons hierdoor hun sympathie betonen. We citeren ze in dit nummer.

INFO-4

62. WAT GROEIT ER AAN ONZEN DIJK ?

VERSLAG VAN DE WANDELING OP 10 OCTOBER door Paul BEHETS

Die Zondag beleefde Hoembeka een variant op het kinderliedje : "Wat groeit er in onzen hof ?" Op het programma stond een wandeling langs de zennedijk.

Door een misverstand werd er gestart langs beide zijden.Dit verslag volgt drie man en een hond die vertrokken langs de Mechelse kant.

Langs grasweiden, hooiweiden, vloeibeemden en "grawoelen" ging het richting Leest. Meestal worden die weiden begraasd door paarden, koeien en schapen die we hier en daar nog aantroffen tot groot jolijt van Tobias en zijn baasje. De planten die te wrang zijn van smaak hebben er de beste overlevinskansen: de boterbloem, schapenzuring en de kale jonker (distel).

De plaats waas vroeger de beerboot aanlag en waar de boeren kwamen tanken kon nog juist aangewezen worden. Ter hoogte van Stuivenberg verlieten we de dijk en wandelden naar het gehucht. Het oude gezicht is nog goed te herkennen in een jong kleedje van nieuwbouw. Meest geslaagd is het kapelletje met de ingemetste beeldjes. In plaats van een kruisweg vinden we een dorpsprocessie afgebeeld met zeer volkse figuurtjes (werk van aalm.Herregods).

Van hier uit namen we de kortste weg, dwars door het bos, richting Battel. De witte dovenetel (doof betekent dat de plant niet prikt), de reusachtige bereklauw, knotwilg, zwarte els, eik, beuk, den, varens, vlierstruik, mossen, bepalen het uitzicht. Vooral de wilg siert reeds eeuwen het landschap. Om de 4-5 jaren werden ze vroeger geknot en er vormde zich met de jaren een grote knoest op de stam. Het zachte kernhout rot gemakkelijk weg en zo ontkiemen er allerlei planten zoals fluitekruid, paardebloem, brandnetel, dovenetel, bitterzoet, wilgenroosje enz.

Gele dovenetel

In de hoge bomen rondom de weiden nestelen de kraaien. Hun aantal is enorm toegenomen vermits lange tijd de roofvogels vernietigd werden. Het gebied wordt tijdens de trekperiode (septemberdecember) benut door vinkachtigen,lijsterachtigen, merels e.a. De vijver (?) van het Mechels stadspersoneel vormt de verzamelplaats voor de meeuwen. Riet en andere waterplanten verwelken, vergelen of vallen af. De palen van de hoogspanning hielden ons op de juiste koers. (Hoe beklimmen ze die nu eigenlijk ?)

Via de Leestse Warande (zwarte besjes en lekkere appelen) bereikten we de Zennebrug van Leest. De bekk achter het kapelletje kronkelt er nog juist zoals 300 jaar geleden. We gingen eens binnen (zonder bellen) bij Aapers. Een prachtig gewelfde kelder en indrukwekkend gebinte op de zolder. Geknipt voor een dorpsmuseum.

Op de zennedijk laten we ons nog eens goed uitwaaien genietend van het zicht op de Hombeekse kerktoren en op Wolputte.

Tegen dat het donker werd waren we thuis, beseffend dat het zeker de moeite loont het landschapsbeeld, alles wat er leeft en bloeit, eens grondig te gaan beschrijven.

INFO - 5

63. HOMBEEK, VOLK en SPOOR . Ward DE KEMPENEER.

EEN BOEK en EEN TENTOONSTELLING.

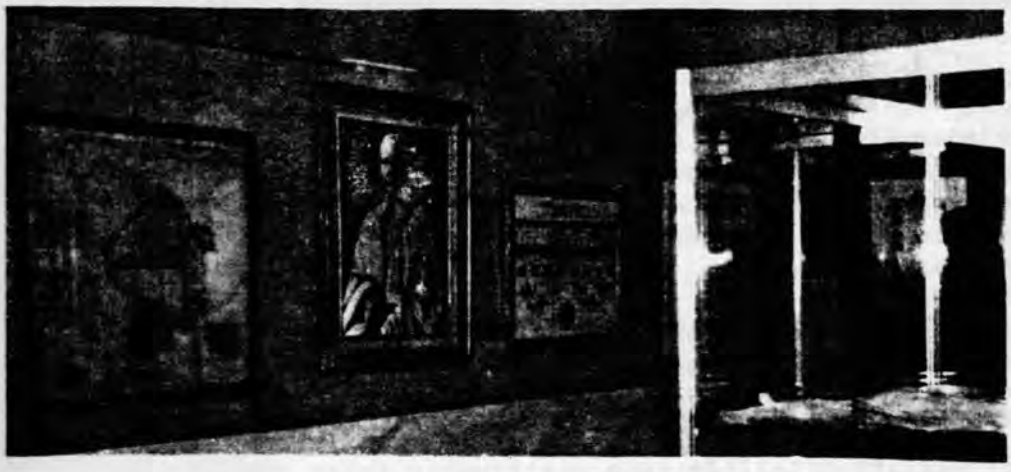
Als we bij de stichting van HOEMBEKA in 1982 als doel stelden " DE GEMEENSCHAP INZAGE VERSCHAFFEN OVER DE RESULTATEN VAN ONZE STUDIE EN ONDERZOEK, VOORAL DOOR DE PUBLIKATIE VAN BIJDRAGEN OVER DE HOMBEEKSE GESCHIEDENIS " dan zijn we zeker op de goede weg om te slagen in dit opzet. Ons tweede boek werd een onverhoopt succes.Op de dagen van de tentoonstelling werden meer boeken verkocht dan in 1984. De prijs van 400 frank voor een 320 bladzijden tellend origineel werk is beneden de normale prijs. Alhoewel het boek 100 bladzijden volumineuser is geworden dan gepland, hebben we bewust de prijs behouden.

DE TENTOONSTELLING:

Een dergelijke organisatie is steeds een drukmakende onderneming. Een wel spannende voorbereiding, een hele bres vlijtige medewerkers, en dan dus ook een zeer presentabel resultaat!

Ook hier is het succes niet uitgebleven. Bij de openingszittin waren er bij de 200 aanwezigen. Gedurende de drie dagen telden we nog 850 volwassen bezoekers (betalende).
De blikvanger was zeker het idyllisch stukje spoor bij de ingang dat door Gust KEULEERS zo kundig was uitgewerkt. Alle thema's van het boek werden uitgewerkt: (1) EXPOEL met vele dokumenten, portretten, boeken en adelbrieven, (2) VOLK : een fotogallerij over de familie SELLESLAGH en over de Kattestraat. Hier werd in laatste instantie nog het resultaat van een fotosafari van Ward VERBERGT aan toegevoegd. Alle 80-plussers van onze gemeente prijkten er met hun kwartierstaat. (3) SPOOR : een bonte verzameling van al wat met spoor en spoormensen van Hombeek te maken had, miniatuurspoorwegen, spoorzegelsverzameling en zo meer.

Hetis onbegonnen werk al de verdienstelijke medewerkers te eremerken. Zovelen hebben zich dermate ingespannen dat op enkele dagen tijd de bovenzaal tot een waardige expositieruimte was omgetoverd. Dank aan ze allen; organisatoren, opzoekers, timmeraars, tekenaars, opdieners, enz, enz. Puik gedaan !!!

INFO-6

64. SINTEMETTEVIERING. Firmain VERLINDEN

Als we Zondag 9 november St.Martinuskerk binnenstapten, was meteen de lange Sintemettetrein voor goed vertrokken. Geen signaal, rood licht of ander obstakel kon de rit nog afremmen. Tot middernacht zou het gebeuren voorthollen, St. Maarten ter ere.

De verre en nabije voorbereidingen van het dagvullend programma hadden ons overtuigd dat het een groot succes moest worden. De weermaker moest ook meewillen. En inderdaad goed weer was het en alle verwachtingen werden ingelost.

De Sint-Maartensmis was een waardige inzet van de ganse viering. Dat de kerk nu niet nokvol was, had zijn verklaringen, maar dat stoorde de hoogstaande misviering niet. De homilie van de celebrant, het gemengd Ceciliakoor,de koninklijke harmonie Sint-Martinus en niet het minst het rijkversierde beeld van de patroonheilige droeg er toe bij om van een sfeervolle viering te mogen spreken.

Onmiddellijk hierop volgde de dierenzegening. Hondengeblaf had de kerkgangers al attent gemaakt dat er buiten wat gaande was, maar verrassend was de aanblik dan het spektakel op het kerkplein. Een prachtig zicht, Sint Maarten in levende lijve, mooi uitgedost in wijde, rood fluwelen mantel, het slagzwaard aan de gordel, stoer en waardig op zijn schimmel gezeten -zo uit het schilderij van Antoon VAN DIJCK gestapt- stond daar geentoureerd door zestig ruiters, allen in uitgangsuniform, de standaarden wapperend in de wind.

De parochieherder sprak vanop een podium de menigte toe en zegende zijn schapen -want die waren er ook bij- de paarden en de tientallen andere kleinere en grotere huisdieren. Als herinnering kregen de dierenhouders een HOEMBEKA-attentie ; een mooie blauw-gele cocarde.
De paardeommegang werd gevormd. Sint Maarten voorop, geflankeerd door ruiters-standaarddragers van Hombeek en van Leest stapte de indrukwekkende ruiterij op richting Kapelseweg en zo naar het Heike.

Bij de zaal "De Vrolijke Vrienden" werden alle ruiters vergast op broodjes en drank. Dan ging de tocht verder, tweehonderdvijftig klepperende paardehoeven langs hombeekse straten; de dieren fijn opgepoetst en keurig in het gelid, de ruiters rechtop, fier en waardig, een bataljon lichte cavallerie. Zo wat had Hombeek nog nooit gezien.

Intussen waren de rommelmarkten in de zaal "De Leeuw van Vlaanderen" en in de bovenzaal van het gemeentehuis ook al van start gegaan. Een kleurrijker verzameling van alle mogelijke voorwerpen, op de grond uitgespreid of op nette kleedjes uitgestald kon men zich niet voorstellen Een glinsterende fiets, een glitterend karnavalkleedje, een intact electrospel, een afgeschreven soepzeef, een verkleurd schilderij of een plechtige-communie-herinnering uit de jaren dertig, het was er allemaal !
En of de kinderen verkochten,
en of ze glunderend hun centjes in de beugel opbergden,
en of ze betrachtend uitkeken naar de koningverkiezing,
en of hun ouders intussen smaak hadden van een pintje of een smakelijk warme pannekoek,
en of alle verkopertjes op het einde even vrolijk opruimden en inpakten als ze hun stand hadden opgebouwd,
het was allemaal zonder meer heerlijk om aan te zien.
In één woord : KINDEREN OP HUN BEST !

INFO -7

De tijd vorderde zeer snel. Allen haastten zich nu naar huis om tijdig klaar te zijn voor het volgende bedrijf : DE LICHTSTOET. Deze Sintemette-avondstoet, gevormd op het stationsplein, zou uitgroeien tot een nooit geziene folkloristische manifestatie te Hombeek. Tweehonderdvijftig jongeren met allerhande lichtattributen, Chiro-groepen die een levendige ambiance brachten, muziek- en trommelkorpsen en last but not least, Sint Maarten, soldaat-ruiter op een prachtig ros. Aan het einde van de stoet was er dan nog een onverwachte tegenspeler, Sint Maarten-bisschop, hel belicht, rechtopstaande in een open wagen.

Een prachtig weertje, een Sintemette-zomeravond, als voor dit feest uitgekozen. Langsheen de volgweg allemaal verlichte woningen, in alle mogelijke creatieve vormen,wat de feestsfeer nog verhoogde. De krantenkoppen blokletterden : "In Hombeek is Sinte Mette springlevend !" en ook "Sintemette viel van zijn paard te Hombeek !". Beide niet gelogen maar gelukkig was de val voor ruiter en paard toch zonder kwade gevolgen.

De stoet werd ontbonden aan het gemeentehuis. In de hal werden de kinderen nog vergast op een zakje fruit en een Sintemettegansje. Dit heerlijk speculoosgebak was een eigen plaatselijk ontwerp. Het gansje wordt vaak met de heilige afgebeeld. Volgens een legende waren het de gansen die Sint Maarten waarschuwden bij onraad of bij gevaar.

De ruiterij met Sint Maarten op kop langs de hombeekse wegen !

De volwassenen die bij de optocht betrokken waren kregen gratis consumties. Er heerste een rumoerige doch gezellige drukte in het gemeentehuis. Dan volgde de apotheose; de schuddekorfavond. Jong Sint-Martinus vergastte de talrijke toehoorders op fijne muziek. Tussendoor droeg Amanda VERBERGT enkele zeer gesmaakte verzen voor in het teken van Sint Maarten en gedicht door Jan BERTENS.

Iedereen genoot ervan bij een glaasje koele, of zowaar ook warme wijn, bij een kopje thee of koffie met lekkere pannekoeken.
Om de kas van de jonge instrumentisten wat te spijzen deed de Sint nog een rondgang in de zaal, waarbij nog heel wat duiten in het zakje kwamen.
De "laagste Sintemettedag" -zo noemde een krant het- werd hiermee besloten.

Het was schoon, soms majestatisch, bijwijlen ontroerend. Een feest recht naar het hart grijpend van groot en klein. Dit dient in ons goede Hombeek tot een blijvende traditie uit te groeien.

INFO-8

65. WANDELING MECHELS BROEK

Marie-Louise LAMMAR-MIES

29 November

Is het toeval?... Of zijn de weergoden ons goed gezind? Wie zal het zeggen! In elk geval hadden we er weer een uitstekende dag uitgepikt voor deze wandeling.

De opkomst op het pleintje aan de kerk(en) te Muizen waar het schilderachtige doch spijtig genoeg erg vervallen oude kerkje geconfronteerd wordt met een zeer modern bouwsel, was hoger dan we hadden gehoopt.
(19 leden + 1 gids met helper)
Even wat spanning waar de gids toch bleef, maar om 13.30 uur konden we opgelucht vertrekken met "oh doodzonde!" Tobias inbegrepen! Eerst even nog wat uitleg over het kerkje waarin vele uilen huizen en dan trokken we langs de Dijleberg. Onze aandacht werd getrokken op het wrattenkruid. Klandestien verdween een plantje, met wortel en al, in de wagen van onze voorzitter want Clara kon dit wel goed gebruiken.

Met een humoristisch type als onze gids werd het geen saai gedoe, integendeel. Onder een mild zonnetje kwamen we aan de ingang van het Broek. Ernaast lag ook nog een reservaat van de Wielewaal.

We wandelden langs oude schilderachtige boerderijtjes en langs de "Hanswijkhoeve". Spijtig genoeg is ze pas volgend jaar toegankelijk voor bezoekers. Zeker ook de moeite waard. In de ons omringende weiden zagen we jonge maar ferme "Limousines", een "franse vache". Ze keken ons nieuwsgierig aan, en wij hen. De "bomputten" uit de laatste oorlog (bommen voor het arsenaal bedoeld), zijn nu vijvertjes geworden waarin zich allerlei leven afspeelt. Op de dijk wandelden we verder en bewonderden het prachtige landschap. Onze gids liet ons regelmatig vogels enzomeer van dichterbij bewonderen door de telescoop. We kregen nu een wijde kijk op de Nekker met de grote vijver die wemelde van de watervogels; Rietganzen, Vlaamse gaaien boompje-op boompje-af spelend, Krakeenden, Slobeenden, Kuifeenden, Tafeleenden enzomeer.

Het gevogelte voelde zich kennelijk in zijn nopjes op deze uitzonderlijke zonnige dag; zowel de gewone Taling als de Wintertaling, de Kokmeeuw als de Zilvermeeuw.

We waren allen vervuld van al dat mooie dat de natuur ons met gulle hand aanbood. Eens te meer drong het duidelijk tot ons door dat we ons blijvend moeten inzetten voor de bescherming van Gods'mooie natuur. Zo zullen onze kinderen er ook nog kunnen van genieten.
Even nog wat beenbrekende toeren uithalen om van de berm in de weiden te komen waar prachtige paarden ronddraafden. Een enig mooi uitzicht en dan worden vanzelfsprekend wat plaatjes geschoten. Moe maar tevreden bereikten we ons vertrekpunt terwijl de zon reeds prachtig rondrood onderging. Dankbaar namen we afscheid van een uitstekend bekwame gids, die we ook nog met gulle hand beloonden. Het geld was trouwens voor een goed doel bestemd : het Otterproject van Planckendael.

Volop werden er al voorstellen gedaan voor andere wandelingen en uitstappen. Maar 1986 loopt ten einde, dat wordt dan volgend jaar. Hoembeka heeft een druk en succesvol natuurjaar gehad ! We doen dan ook beroep op iedereen zodat '87 er niet zal moeten voor onderdoen !

INFO - 9

PROJECT 9

Zondag,8 Juni hield HOEMBEKA zijn

12 APOSTELEN-WANDELING

66. DE PROJECTEN : Overzicht.

P.3. DE TOPONYMIE VAN HOMBEEK	J. DE MAEYER
P.4. HOMBEEKSE FAMILIERELATIES	H.KEULEERS
P.6. SAGEN EN LEGENDEN	L. CUMPS
P.8. HET MEMORIAAL VAN LELIENDAEL	
P.10.FOTOREGISTRATIES	P.BEHETS,L.LOOSEN,W.VERBERGT
P.12.REGISTRATIES van OUDE BOMEN	M.L. LAMMAR-MIES

Chris de MEESTER heeft de leden van deze projectgroep uitgenodigd om een ganse dag op Expoel door te brengen. Na nieuwjaar wordt de dag bepaald. Op een mooie lente-dag kunnen de pick-nick manden dan bovengehaald worden !

P.13.FOSSIELEN en BODEMVONDSTEN	M.L. LAMMAR-MIES
P.14.KINDERLIEDJES en AFTELRIJMPJES	A.SELLESLAGH,M.BEULENS
P.15.HOMBEEKS DIALECT	W.DE KEMPENEER
P.16.DE VLASTEELT IN ONZE STREEK	M.L. LAMMAR-MIES

Het manuscript als bijdrage voor HOEMBEKANIA 3 vordert. Het wordt beslist de moeite. Angel en Paul BEHETS hebben al zeer interessante gegevens verzameld. Een uitstap naar het vlasmuzeum te Kortrijk wordt overwogen.

Op diezelfde projectvergadering stelde Paul BEHETS voor een project uit te werken over leven en groei in een bepaalds hombeeks gebied; plantengroei, insecten,zoogdieren, bomen, vogels enz. , en dit dan tijdens de vier jaargetijden, omdat de groei en aanwezigheid van dieren dan zo verschillend is.
De vergadering werd zo kort mogelijk gehouden omdat er al enkele zaten te schuiven op hun stoel want om 10 uur was er weer een voetbalmatch op T.V.

Volgende vergadering : WOENSDAG 17 DECEMBER (met diareeks) !

INFO - 12

Vrijheidsboom te Brussel op het Koningsplein

Anoniem doek geschilderd tussen 1794 en 1797.

68. DE VRIJHEIDSBOOM — Ward DE KEMPENEER

of hoe HOMBEEK zijn VRIJHEIDSSYMBOOL verkocht voor HONDERD FRANK !

Bij uitzonderlijke gelegenheden is in de geschiedenis een boomplanting geen ongewoon feit. Vrijheidsbomen rezen in ons land uit de grond bij de Brabanse omwenteling. Vanuit Frankrijk was de revolutionaire gedachte "LIBERTé, FRATERNITé, EGALITé!" overgewaaid. De eerste overwinningen op de Oostenrijkers werden uitbundig gevierd. Op 19 Augustus 1790 werden in alle kwartieren van Brussel Vrijheidsbomen geplant. Ze werden opgesmukt met allerhande allegorische en patriotische versierselen.

Bij de eerste inval der fransen in 1792 speelt generaal DUMOURIER zeer handig de belgische kaart. Hij stelt zich op als vijand van de "Oostenrijkse tyran". Hij wil België niet aaexeren maar bezitten. Hij droomde ervan zelf meester van de republiek te worden. Aan onze grens gekomen te Valenciennes op 28 October 1792 proclameert hij :" *Wij zullen eerstdaags uw grondgebied betreden om U te helpen DE VRIJHEIDSBOOM te planten, zonder ons het minst te bemoeien met uw grondwet die ge zelf wenst te geven.../...*".

Op 19 November heeft DUMOURIER Brussel bereikt. De Oostenrijkers zijn gevlucht. OP de grote markt wordt weerom een vrijheidsboom opgericht. Troepen mannen en vrouwen schaarden zich er rond wild springend en dansend terwijl ze de "Carmagnole" zongen. De Franse bevrijders werden gevierd. Het jaar 1 van de Belgische Republiek werd er uitgeroepen.

De bevrijders werden algauw bezetters. Nadien kwam ons land onder Hollands bewind tot in 1830 en bij de onafhankelijkheid rezen voor de derde maal de vrijheidsbomen uit de grond voor dezelfde geliefde vrijheid.

De oorspronkelijke tekst van de "Brabançonne" die voor het eerst op 12 September 1830 door la Fouillade in de Muntschouberg werd gezongen, drukt de hoop uit " de ORANJE op de BOOM DER VRIJHEID te enten" (greffer l'Orange sur l'arbre de la Liberté), maar de bedreiging wordt er aan toegevoegd " ze af te schudden" (faire tomber) zo de koning van de "willekeur" (arbitraire) niet afziet. Na België's onafhankelijkheid wordt het dan : " la mitraille a brisé l'Orange
sur l' ARBRE DE LA LIBERTé!".

Ook HOMBEEK had lange jaren zijn VRIJHEIDSBOOM. Was hij reeds geplant bij de Franse revolutie ? Zeer waarschijnlijk zal het wel gebeurd zijn in 1830 bij de onafhankelijkheid van België. Hij is er gebleven tot 1900.

De Zenne stroomde destijds nog door de dorpskom. Het was zeker geen klaar heldere rivier. Ze had trouwens een zeer ondiepe bedding. Allerhande vuilnis, waar dan ook erin terechtgekomen, dreef mee op en af bij ebbe en vloed. In de slijkerige oevers zal het vuile afvloeisel vermodderd vast. De Zenne had geen dijken zoals we die nu kennen doch enkel gelijkgrondse oevers.

Aan de mechelse kant tegenover de herberg "Den Engel", waar de smid Frans PUT woonde, werden vaak de koeien die van de weiden gehaald werden, eerst langs de berm aan de brug tot het water geleid om te drinken.

Bij hoge tij was de rivier boordevol. Het is dan best begrijpelijk dat bij de geringste stormvloed of bij een plotse dooi na lange winters de dorpskom met de omliggende weiden en akkers blank stonden.

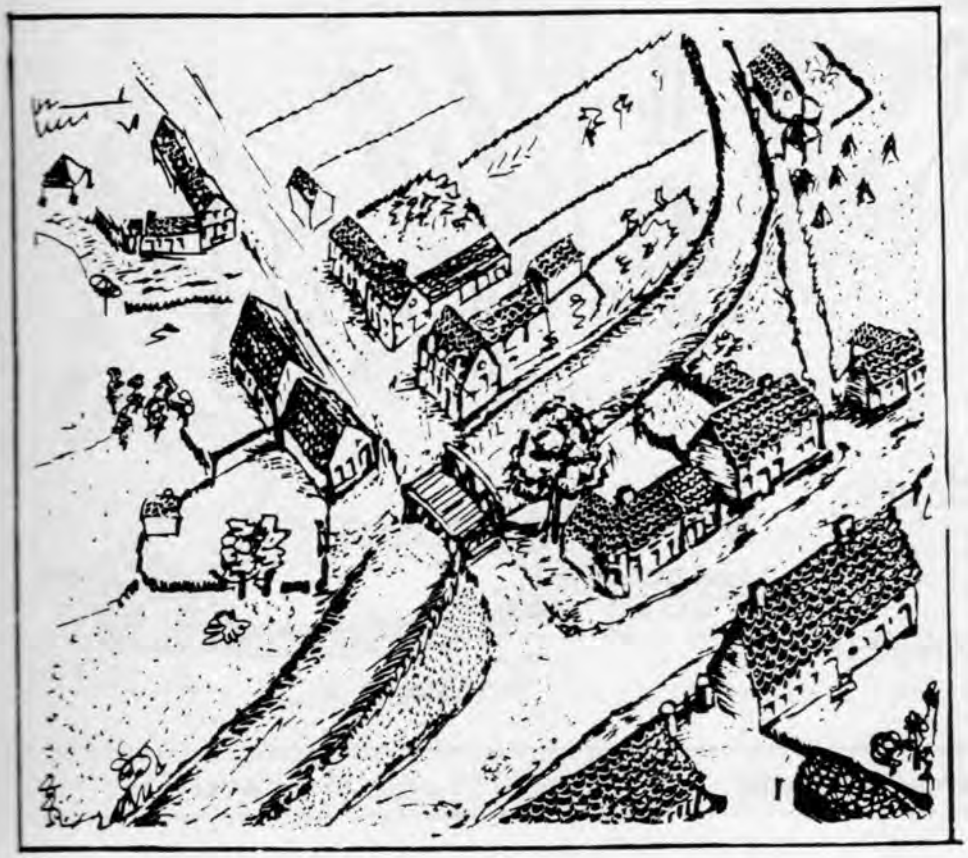
INFO - 13

De nabijgelegen huizen hadden allen verhoogde ingangen met één of twee dorpels. Bij sommige was er in het portaal nog een drempel of kwam men pas in de verhoogde woonkamer langs drie of vier houten treden. Als in 1900 de saneringswerken van de Zenne werden uitgevoerd dan was dat, zeker voor het dorp, hoogst noodzakelijk geworden om hygienische redenen en om het permanente overstromingsgevaar.

DE VRIJHEIDSBOOM stond op enkele passen van de houten zennebrug. Van Mechelen komend, over de brug links, tussen de rivier en het huis van Monlat (Edmond DE KEMPENEER-MEULEMANS). Hij was bakker en herbergier. De herberg heette vanzelfsprekend "In de Vrijheidsboom". De toegang tot de herberg was langs de huidige Stationsstraat. Het portaal gaf uit op een dubbele glazen ingangsdeur. Links kwam men in het kruidenierswinkeltje, rechts kwam men in een smalle doch zeer lange gelagzaal. Achteraan was een uitgang naar de kegelbaan. Deze lag langsheen de gevel en liep parallel met de Zenne. Mijn vader, Emiel DE KEMPENEER, vertelde vaak hoe hij als kleine dreumes van vier vijf jaar de kegelaars gadesloeg. Hij zelf was met touw en ketting rond de vrijheidsboom vastgeketend (Oh mores!) om de vrije loop te beperken tot de berm van de Zenne.

Volgens meester BERTENS'getuigenis was het een stoere eik met hoge kroon. Bij vaderlandse plechtigheden of bij buitengewone feestelijkheden wapperde de driekleur hoog in de kruin. Er werden steeds stoutmoedige klimmers gevonden om de vlag hoog tussen de takken van het vrijheidssymbool te bevestigen.

De zennewerken bezegelden ook het lot van de boom.
In zitting van 11 October 1899 wordt door de hombeekse Gemeenteraad overwogen de boom, gezegd "vrijheidsboom" te verkopen en er wordt besloten:
" deze boom gestaan in het dorp te Hombeek zoo haast mogelijk te verkoopen. Het Collège van Burgemeester en Schepenen is gelast met alle de voorloopige schikkingen om deze verkooping te doen. De Heer Burgemeester is gedelegeerd om het proces-verbaal van commodo en incommodo op te stellen opzichtelijk deze verkooping. De Heeren Schepenen der gemeente zijn gelast om de schatting van dezen boom te doen. Gedaan in zitting van 11 October 1899.".

Op 7 Maart 1900 is het zover :
"Gezien het verbaal der verkooping op dag van heden, van den eiken boom, genaamd

VRIJHEIDSBOOM

gestaan in het dorp te Hombeek, mits de som van honderd en tien franks;
Overwegende dat deze verkooping eenen goeden uitslag heeft gehad,
besluiten we;
Gemeld verbaal wordt goedgekeurd en zal met het kohier van lasten en den staat van onkosten aan de goedkeuring der Bestendige Deputatie van den Provincialen Raad verzon-

INFO - 14

den worden.
Aldus gedaan in zitting van 7 Meert 1900.".

Wie de boom heeft gekocht hebben we niet achterhaald. Toch willen we een overweging kwijt aan allen te Hombeek die een of ander meubelstuk bezitten uit begin dezer eeuw. Laat uw hand teder en zacht en met eerbied over de zitbank strijken. Misschien zit U op wat ooit Hombeeks symbool van de duurbekochte vrijheid is geweest ? .

Aan de hoofdstad hoefden onze vroede vaderen geen voorbeeld te nemen. In 1876 reeds had Brussel zijn vrijheidssymbool in mootjes gehakt. De gemeenteraad gaf op 28 Juni 1876 aan het schepencollege de toelating om de 46 jaar geleden, op het Paleizenplein, voor het Kon.Paleis geplante Vrijheidsboom, te laten vellen. Burgemeester Anspach stelde voor de boom in blokjes te hakken en er een vuurmerk op aan te brengen. Deze houten vrijheidssymbolen werden ten voordele der armen van de stad verkocht.

Stuk van de in 1830 op het Paleizenplein geplante Vrijheidsboom, met de inscriptie.

Prettige Kerstdagen
en een
Gelukkig Nieuwjaar

Ward DE KEMPENEER, secretaris

Louis Fl.LAUWERS, voorzitter.